

Naknada štete — sudska praksa Bosne i Hercegovine (1. dio)

OBIM NAKNADE MATERIJALNE ŠTETE NASTALE NA OBJEKTU

Zakon o obligacionim odnosima

član 189

Kada je objekat oštećen u tolikoj mjeri da se ne može koristiti i da se može samo porušiti, oštećeni ima pravo na visinu naknade štete prema vrijednosti tog objekta u vrijeme provođenja vještačenja, imajući u vidu njegovu starost i stanje u kojem se nalazio, kao i vrstu materijala od kojeg je bio izgrađen.

Obrazloženje:

“Pobijana presuda je pravilna i revizijama tužioca i drugotuženog se ne dovodi u pitanje.

Naknada materijalne štete predstavlja obavezu odgovornog lica da naknadi štetu prouzrokovanu imovini oštećenog, a naspram te obaveze stoji pravo oštećenog kao povjerioca da zahtijeva naknadu štete.

Odredbom člana 185. ZOO propisano je da je odgovorno lice dužno uspostaviti stanje koje je bilo prije nego što je šteta nastala, a ukoliko uspostavljanje ranijeg stanja ne uklanja štetu potpuno, odgovorno lice je dužno da ostatak štete da u novcu. U slučaju kad uspostavljanje ranijeg stanja nije moguće, sud će odrediti da odgovorno lice isplati oštećeniku odgovarajuću svotu novca na ime naknade štete. ZOO u ovoj odredbi predviđa dva načina naknade materijalne štete: prvi, uspostavljanjem ranijeg stanja i drugi, naknadom u novcu. Zavisno od okolnosti konkretnog slučaja sud cijeni kojim od ova dva načina se šteta može nadoknaditi, da bi se oštećenikova materijalna situacija dovela u stanje u kome je bio prije naknade štete.

Odredbom člana 189. ZOO (stav 1. i 2.) propisano je da se visina obične štete određuje u novcu na osnovu vrijednosti oštećenog dobra prije i poslije prouzrokovanja štete, a prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, tako da razlika između ove dvije novčane vrijednosti predstavlja visinu obične štete izražene u novcu, te istovremeno i visinu naknade štete na koju ima pravo oštećeni. U situaciji kada je stvar oštećena u tolikoj mjeri da se ne može koristiti i da se ista može samo porušiti, kao što je ovdje slučaj, oštećeni ima pravo na visinu naknade štete prema vrijednosti objekta u vrijeme provođenja vještačenja, imajući u vidu njegovu starost i s tim u vezi stanje u kojem se nalazio, te vrstu materijala od kojeg je bio izgrađen. Ovo iz razloga, što i prema odredbi člana 190. ZOO, sud oštećenom dosuđuje naknadu štete u iznosu koji je potreban da se materijalna situacija oštećenog dovede u stanje u kome bi se nalazio da nije bilo štetne radnje ili propuštanja.”

(Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske, 71 0 P 067582 19 Rev od 19.2.2020. godine)

Odgovornost države za štetu nastalu realizacijom konačne i pravosnažne odluke nadležnog organa entiteta i distrikta

Postupanje po konačnoj odluci nadležnog organa entiteta ili distrikta ne može biti osnov odgovornosti Bosne i Hercegovine za štetu prouzrokovanu trećim licima, jer odluka koja se realizovala nije donesena u okviru nadležnosti državnih organa, tijela ili institucija.

Iz obrazloženja:

Tužitelju je oduzeta licenca i zabranjen rad odlukom nadležnog odjeljenja Vlade Brčko distrikta od 23.01.2014.g., koja odluka predstavlja konačni upravni akt koji je stekao pravnu snagu danom donošenja. U momentu kada je tužitelj skinut sa liste visokoškolskih ustanova u BiH, tužena koja vodi informacije iz oblasti visokog obrazovanja, postupala je po konačnoj odluci nadležnog organa.

Zakonitost odluke o oduzimanju licence i zabrani rada ne preispituje se u odnosu na postupanje tužene jer ova odluka nije u vezi s djelokrugom postupanja tužene. Činjenica da je rješenje o zabrani rada poništeno presudom Apelacionog suda Brčko distrikta od 17.09.2015. g. i da je predmet vraćen Odjeljenju na ponovno rješavanje, da je u ponovnom postupku Odjeljenje za obrazovanje donijelo rješenje 13.10.2016.g. sa nalogom za otklanjanje nedostataka, koje je poništila kancelarija gradonačelnika odlukom od 15.11.2016.g., također nije u vezi s djelokrugom rada tužene.

Odjeljenje za obrazovanje Vlade Brčko distrikta pokrenulo je postupak Upravnog nadzora nad tužiteljem u pogledu ispunjavanja uslova za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja. Sve radnje preduzete u postupku upravnog nadzora i tim povodom donesne odluke, kao i postupci koji su pokrenuti po tim odlukama, u vezi su s postupanjem Odjeljenja za obrazovanje Vlade Brčko distrikta. Stoga ovo vijeće prihvata zaključak prvostepenog suda da je tužena postupala po zakonu jer je primijenila konačan akt nadležnog tijela kada je brisala tužitelja s liste visokoškolskih ustanova u BiH i da nije odgovorna za štetu koja je nastala u vezi s realizacijom odluke koju je donio drugi organ u okviru svojih nadležnosti. Time nisu ispunjeni uslovi propisani u članu 172. stav 1. ZOO, pošto tužena nije ni odlučivala o tužiteljevoj dozvoli za rad.

Ukazivanje žalbe da tužena nije postupila po zahtjevu i obavijesti tužitelja da ga vrati na listu licenciranih visokoškolskih ustanova ne utiče na zaključak da tužena nije odgovorna za utuženu štetu. Ovo iz razloga jer je tužena mogla postupiti samo na osnovu informacije dostavljene od tijela nadležnog po zakonu, što je i učinila nakon prispjeća dopisa Odjeljenja za obrazovanje Vlade Brčko distrikta koji navodi da tužitelj ima validnu dozvolu za rad. Ukazivanje žalbe da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju Brčko distrikta (Sl. glasnik BD broj 28/18 od 09.07.2018. g.) potvrđuju da je tužitelj ispunjavao uslove i da je u utuženom periodu imao valjanju licencu, nemaju značaj jer ovaj Zakon tužena nije ni primjenjivala nego nadležni organ Vlade Brčko distrikta.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja broj: S1 3 P 026630 19 GŽ od 05.06.2019. g.)

Odgovornost za štetu prema odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka

Osnov odgovornosti primjenom člana 32. Zakona o zaštiti ličnih podataka ostvariće se ukoliko je nastupila šteta koja je u uzročnoj vezi s radnjom kontrolora podataka kojom je podatak iz lične sfere pojedinca ili na osnovu kojeg podatka se pojedinac može identifikovati, učinjen dostupnim, bez odobrenja ili nezakonito, javnosti ili drugim pojedincima.

Uskraćivanje davanja podataka ima za posljedicu povredu zakonom propisanog prava na informaciju i ne može biti osnov za naknadu štete zbog povrede prava na privatnost.

Odredba člana 32. Zakona o zaštiti ličnih podataka propisuje odgovornost kontrolora podataka da nadoknadi materijalnu i nematerijalnu štetu nosiocu podataka ako mu je nanesena zbog povrede prava na privatnost. Ovu odredbu prvostepeni sud je primijenio kod utvrđenja odgovornosti prvotužene samo na osnovu činjenice donošenja rješenja kojim je usvojen prigovor tužiteljice, a bez utvrđenja u čemu se ogleda povreda prava na privatnost.

Definicija privatnosti podrazumijeva područje koje nije javno, koje se odnosi na određene aktivnosti i uz njih vezane predmete, mišljenja ili osjećanja koji se zadržavaju za sebe, za koje se ne dopušta da ih doznaju drugi pojedinci, organizacije ili dijelovi društva. To je osnovno ljudsko pravo koje označava podatke u duhovnoj, materijalnoj, intelektualnoj i kulturnoj sferi koji su zaštićeni od uznemiravanja drugih i u suštini je poznato kao ljudsko

dostojanstvo koje se kao pravno priznat oblik nematerijalne štete nadoknađuje prema odredbi člana 200. ZOO za duševne bolove zbog povrede ugleda, časti i prava ličnosti.

Dakle bitno obilježje povrede prava na privatnost jeste da podatak, koji predstavlja ličnu sferu pojedinca ili se na osnovu tog podatka pojedinac može identifikovati – učini, bez odobrenja ili nezakonito, dostupnim javnosti ili drugim pojedincima. U konkretnom sporu nije nastupila ovakva posljedica budući da pravosnažna i konačna odluka Agencije nije utvrdila povredu prava na zaštitu ličnih podataka dostavljanjem trećim licima, nego upravo suprotno uskraćivanjem ovih podataka i samoj tužiteljici. Uskraćivanjem podataka o bolovanju koje prvotuzena kao poslodavac vodi po samom zakonu, ima za posledicu povredu zakonom propisano pravo na informaciju, ali je bez uticaja na tužiteljicin privatni život jer takvu informaciju tužiteljica nije ni tražila za potrebe privatnog života, nego radi pokretanja novog sudskog postupka kako je to i navela u zahtjevu prvotuzenoj od 20.07.2015. g..

Stoga drugostepeno vijeće zaključuje da je prvostepeni sud pogrešno primijenio odredbu člana 32. stav 1. Zakona o zaštiti ličnih podataka kada je bez utvrđenja povrede prava na privatnost utvrdio odgovornost prvotuzene za utuženu nematerijalnu štetu. Ovo je imalo za posledicu i pogrešnu primjenu člana 154. stav

1. ZOO jer je izostalo utvrđenje ostvarivanja osnovnog načela oštetnog prava, a to je utvrđenje postojanja štete koje je u uzročno posljedičnoj vezi s radnjama prvotuzene.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja broj: S1 3 P 022278 17 Gž od 29.01.2018. g.)

Odgovornost za štetu koju pretrpi učesnik u vojnoj misiji

Za nastalu štetu u vojnoj misiji odgovara poslodavac po principu objektivne odgovornosti.

Pobijana presuda drugostepenog vijeća, kojom je u pogledu glavne stvari (zahtjev za naknadu materijalne i nematerijalne štete) potvrđena prvostepena presuda, zasnovana je na pravilnom utvrđenju da za nastalu štetu u vojnoj misiji odgovara poslodavac po principu objektivne odgovornosti. Ovo iz razloga jer se vojna misija odvija pod okolnostima sa povećanim rizikom od opasnosti nastupanja štete, slijedom čega se poziv pripadnika oružanih snaga BiH koji su poslani u vojnu misiju, ima definisati kao opasna djelatnost iz člana 173. ZOO-a za koju poslodavac, shodno odredbi člana 154. stav 2. ZOO-a, odgovara bez obzira na krivicu.

Kako je do povrede tužitelja došlo za vrijeme trajanja misije u koju je odlukom poslodavca upućen, u kompleksu tužene u kojem je boravak tužitelja za vrijeme trajanje misije, pa čak i u neradne dane obavezan, a cijeneći i da je u vrijeme povređivanja tužitelj nosio obuću i odjeću koju je zadužio od tužene, nižestepeni sudovi su pravilno zaključili da tužena strana nije oborila naznačenu pretpostavku uzročnosti, pa postoji njena građansko-pravna odgovornost, a shodno tome i obaveza da tužitelju nadoknadi štetu.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja broj S1 3 P028324 19 Rev od 17.07.2019. g.)

Član 137. stav 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti FBiH

Član 154. stav 1. i član 170. Zakona o obligacionim odnosima

MEDICINSKA GREŠKA PODRAZUMJEVA NESAVJESNO POSTUPANJE LJEKARA, MEDICINSKE SESTRE, FARMACEUTA, ZDRAVSTVENIH TERAPEUTA I DRUGIH MEDICINSKIH RADNIKA KOJI SE BRINU O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PACIJENATA, ODNOSNO GRAĐANA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 43 0 P 019379 13 Rev od 23.03.2015. godine)

Član 155. u vezi sa članom 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima Član 40. Zakona o rudarstvu

OPĆINA ODGOVARA ZA ŠTETU PROUZROKOVANU OŠTEĆENJEM GRAĐEVINSKIH OBJEKATA USLJED IZVOĐENJA RUDARSKIH RADOVA, PO NAČELU ODGOVORNOSTI ZA POSTUPKE ORGANA AKO JE NJEN ORGAN IZDAO GRAĐEVINSKU DOZVOLU, UPRKOS TOME ŠTO JE ZNAO, ILI PREMA OKOLNOSTIMA MOGAO ZNATI, DA SE ZAHTJEV INVESTITORA ODNOSI NA GRAĐENJE NA RUDARSKOM EKSPLOATACIONOM POLJU, A PRETHODNO NIJE PRIBAVIO MIŠLJENJE RUDARSKE ORGANIZACIJE O MOGUĆNOSTI PODIZANJA GRAĐEVINSKIH OBJEKATA, S OBZIROM NA RUDARSKE RADOVE, KADA SE TAKVO MIŠLJENJE TRAŽILO PO ZAKONU. U TOM SLUČAJU, ODGOVORNOST RUDNIKA JE ISKLJUČENA.

Protivno stanovištu revizije, nižestepeni sudovi su pravilno ocijenili da postoji odgovornost I-tužene općine za spornu štetu na kući tužitelja s obzirom da je nadležni organ njenog prednika izdao (05.03.1986.g.) odobrenje za građenje na zemljištu u granicama eksploatacionog polja, a predhodno da nije pribavljeno mišljenje rudarske organizacije shodno članu 40. stav 1. Zakona o rudarstvu¹ (na pravnoj snazi u vrijeme davanja odobrenja za građenje). Ovo, neovisno od toga što tužitelji, kao investitori nisu priložili mišljenje rudarske organizacije, jer općinski organ nije to od njih zahtijevao naknadno, a prije izdavanja odobrenja za građenje znao je za ranije proglašeno eksploataciono polje (10.08.1962.g.). Da je to mišljenje pribavio, znao bi da li je moguće izdati odobrenje za građenje i zavisno od toga donio bi odgovarajuću odluku koja je mogla biti i drugačija od donijete, i ne može stoga odgovornost prebaciti na II- tuženog, a kako to pravilno zaključuje drugostepeni sud.

Ne mogu se prihvatiti kao osnovane tvrdnje revizije I-tužene da je drugostepeni sud propustio sankcionisati pogrešnu primjenu materijalnog prava od strane prvostepenog suda kroz navode da je građevinskim vještačenjem utvrđeno da su tužitelji odstupili od projekta za kojeg su dobili građevinsku dozvolu.

Ovo, jer pojašnjem tog nalaza i mišljenja na glavnoj raspravi (18.04.2014.g.) vještak građevinske struke je zaključio da bespravno dograđeni dio objekta (graža i terasa) nemaju uticaja na nastanak oštećenja. Takođe, iako je tačno, da nakon završetka stambenog objekta tužitelji nisu pribavili upotrebnu dozvolu, to samo po sebi, ne može biti osnov njihove subjektivne odgovornosti, a kako to revizija neosnovano smatra.

Protivno stanovištu revizije, po mišljenju i ovog suda, pitanje odgovornosti za štetu prouzrokovanu izvođenjem rudarskih radova na građevinskim objektima izgrađenim na eksploatacionom rudnom polju, od perioda kada, prema pozitivnim propisima, je bila predviđena obaveza pribavljanja građevinske dozvole za njihovu izgradnju, treba prosuđivati prema tome, da li je nadležni organ u vrijeme izdavanja te dozvole, znao, ili je prema konkretnim okolnostima mogao znati da se zahtjev investitora odnosi na građenje na eksploatacionom polju. U slučaju da je znao, općina odgovara za štetu po načelu odgovornosti za postupke organa (čl.172.st.1. ZOO). Kako se nadležni organ pasivno držao uprkos izričite obaveze da mora, prije izdavanja odobrenja za izgradnju građevinskog objekta, pribaviti mišljenje rudarske organizacije o mogućnosti podizanja građevinskog objekta s obzirom na rudarske radove (čl. 40. st. 1. Zakona o rudarstvu), to je tim propustom općina preuzla rizik za oštećenja objekta uslijed izvođenja rudarskih radova i stoga je odgovorna za naknadu te štete, a odgovornost II-tuženog (rudnika) je isključena. Zakonodavac je izričito odredio da nadležni organ neće izdati odobrenje za izgradnju građevinskog objekta ako prema obrazloženom mišljenju rudarske organizacije može nastati šteta uslijed izvođenja rudarskih radova (čl. 40. st. 2. Zakona o rudarstvu), pa iako su tačni navodi revizije I-tužene da su rudarski radovi uzrok oštećenja stambenog

objekta tužitelja, to u okolnostima predmetnog slučaja, ne znači da postoji odštetna odgovornost II-tuženog, a kako su to pravilno zaključili nižestepeni sudovi.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 32 0 P 042962 15 Rev od 13.10.2015. godine)

Odgovornost države za štetu

Bosna i Hercegovina je dužna da nadoknadi štetu, ako je šteta nastala pri vršenju poslova organa uprave BiH, drugih institucija BiH i službenih lica tih organa i institucija, te se njena odgovornost ne može protezati na radnje koje su preduzete od strane organa druge države.

Drugostepeno vijeće je pravilno obrazložilo da je u konkretnom slučaju, za odlučivanje o prigovoru pasivne legitimacije, relevantno po čijem nalogu su prvo i šesto tužitelj pritvoreni i držani u pritvoru od 20.01.2002. godine do 13.12.2008. godine, te koji sud je u konačnici donio oslobađajuću presudu. Kako su radnje pritvaranja i držanja u pritvoru u bazi Gvantanamo Bay, a u konačnici i donošenja oslobađajuće presude, poduzete od strane organa SAD, revizione navode kojima se ukazuje da je čin predaje prvo i šesto tužitelja vojnim snagama SAD-a uzrokovao štetnu posljedicu, je valjalo odbiti. Ovo iz razloga što tužene, shodno članu 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima odgovaraju samo za štetu koja je u uzročno-posljedičnoj vezi sa radom njenih organa, pa se odgovornost ne može protezati na radnje koje su uslijedile od organa druge države, jer sa istima ne postoji pravno relevantna uzročnost. Slijedom navedenog, prigovor kojim se ukazuje na proizvoljnu primjenu materijalnog prava, tj. odredbe člana 172. stav 1 Zakona o obligacionim odnosima, je valjalo odbiti.

Revizijsko vijeće zapaža da su odlukom o prihvatljivosti i meritumu Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, broj CH/02/8961 od 04.04.2003. godine, u predmetu podnosioca prijave Mustafa Ait Idir (prvotuzitelj) protiv BiH i FBiH, tužene strane obavezane na isplatu nematerijalne štete podnosiocu prijave, a koju

štetu su prouzrokovali njeni organi vršenjem svojih funkcija. Navedenom odlukom je utvrđeno da su organi Bosne i Hercegovine i Federacije BiH vršenjem svojih funkcija povrijedili prava podnosioca prijave da kao državljanin Bosne i Hercegovine ne bude protjeran, povrijedili pravo na slobodu i ličnu sigurnost u vremenskom periodu od 17. januara 2002. godine, kada je rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH o puštanju iz pritvora stupilo na snagu, do predaje podnosioca prijave snagama SAD-a, te u konačnici do njegovog odvođenja sa teritorije Bosne i Hercegovine. Navedenom odlukom također je utvrđena i povreda prava podnosioca prijave da ne bude izložen riziku od smrtno kazne, obzirom da tužene nisu preduzele sve neophodne radnje da prije izručenja podnosioca prijave traže garanciju da mu smrtna kazna ne može biti izrečena. Zbog utvrđenih povreda prvotuziteljevih prava, tužene su, između ostalog, obavezane na isplatu nematerijalne štete u iznosu od 15.000,00 KM sa zakonskim zateznim kamatama.

Iz navedene odluke je vidljivo koliko nepravilnosti, propusta i povreda je učinjeno od strane Bosne i Hercegovine i Federacije BiH, u ovom predmetu, ali iz iste

također proizilazi da se utvrđena odgovornost odnosi na radnje koji su poduzeli

njeni organi u vršenju svojih funkcija, te da se odgovornost ne može protezati na radnje koje su preduzete od strane organa druge države. Cijeneći sve navedeno, ovo vijeće smatra da nema osnova za odgovornost Bosne i Hercegovine i Federacije BiH za štetu nastalu zbog nezakonitog pritvaranja prvo i šesto tužitelja u bazu Gvantanamo Bay.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 P 008266 14 Rev od 17.12.2014. godine)

Pravo na novčanu naknadu za vrijeme trajanja krivičnih mjera zabrane

Ukoliko je neopravdano donesena mjera zabrane u krivičnom postupku povrijedila prava ličnosti, oštećenom pripada pravo na novčanu naknadu primjenom člana 200. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, ukoliko dužina trajanja i

intenzitet duševnih bolova to opravdavaju.

Tužitelju je mjera pritvora zamijenjena mjerama zabrane koje su trajale 21 mjesec. Kako je tužitelj oslobođen optužbe, izrečena mjera pokazala se neopravdanom. Izrečena mjera sadržavala je zabranu napuštanja mjesta prebivališta, zabranu promjene mjesta prebivališta bez odobrenja suda, obavezno svakodnevno javljanje u Stanicu javne bezbjednosti, što sve predstavlja ograničenje slobode koje je

prvostepeni sud cijenio kod dosuđenja jedinstvene naknade nematerijalne štete. Međutim, uz izrečene mjere tužitelju je zabranjeno da prisustvuje bilo kakvom javnom ili privatnom okupljanju, posjećivanje ugostiteljskih i drugih objekata na području opštine P. gdje se odvijaju društvene aktivnosti. Neopravdano izrečena mjera tužitelju je na duži vremenski period zabranila bilo kakav društveni život, prisustvo porodičnim i prijateljskim susretima, da samostalno kontroliše sa kime će i o čemu razgovarati, socijalno ga marginalizovala u tolikoj mjeri da je narušila samo središte privatnog života tužitelja na način koji je nedopustiv sa stanovišta poštovanja ljudskog dostojanstva. Iako je tužitelj proveo mjere zabrane u kućnim uslovima, bio je potpuno izopšten iz svoje sredine, sa manje poštovanja ličnih prava nego tokom pritvora, kome je mjera alternativa. Ugrožena lična prava manifestovana kroz povredu psihičkog i fizičkog integriteta, te dostojanstva čovjeka, pema ocjeni drugostepenog vijeća opravdavaju dosuđenje novčane naknade ukoliko to intenzitet i dužina trajanja duševnih bolova opravdavaju.

Cijeneći da je povreda prava ličnosti tužitelja bila neopravdana, da je trajala 21 mjesec i da je prema nalazu vještaka za svo vrijeme trajanja imala za posljedicu duševne bolove teškog stepena, drugostepeno vijeće je, djelimično usvojilo žalbu tužitelja i preinačilo prvostepenu presudu u pogledu visine naknade nematerijalne štete.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 P 010764 14 od

03.02.2015. godine)

Presuđena stvar u slučaju postojanja odluke međunarodnog suda

Naknada nematerijalne štete za povredu prava ličnosti dosuđena odlukom Evropskog suda za ljudska prava koja po sadržaju odgovara vidovima nematerijalne štete propisane odredbom člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, ima karakter presuđene stvari.

Odlučujući o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete za duševne bolove i patnje zbog kršenja prava na ličnu slobodu i sigurnost, te nezakonitog držanja u Kazneno popravnom zavodu Zenica-Odjel za forenziku u periodu od 21.02.2003. do 13.08.2008. godine, prvostepeni sud je pravilnom primjenom odredbi člana 34 stav 1 tačka 4. Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine, donio pobijano rješenje o odbacivanju tužbe.

Iz predmeta spisa proizilazi da je tužitelj naknadu nematerijalne štete zbog povrede prava na ličnu slobodu i sigurnost u iznosu od 9.000,00 eura za period 21.02.2003. do 31.12.2005. godine, ostvario na osnovu prijateljske nagodbe koju je zaključio sa tuženom pred Evropskim sudom u Strazburu kojom se odrekao daljih potraživanja od Bosne i Hercegovine u pogledu činjenica koje su dovele do predmetne aplikacije. Od navedenog datuma pa do prestanka primjenjivanja mjera sigurnosti 13.08.2008. godine, tužitelj je naknadu nematerijalne štete ostvario na osnovu odluke Evropskog suda u Strazburu od 07.06.2011. godine u iznosu od 15.000,00 eura. Među parničnim strankama je nesporno da su navedeni iznosi isplaćeni tužitelju.

Dakle, tužitelj je zahtjev za naknadu nematerijalne štete zasnovan na istom životnom događaju i identičnoj povredi prava, podnio ovom sudu tužbom od 21.08.2007. godine i Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu dana 06.01.2006. i 30.06.2008. godine aplikacijama broj 39446/06 i 33849/08. Odlukom donesenom po navedenim aplikacijama od 07.06.2011. godine, Evropski sud je dosudio nematerijalnu štetu na osnovu utvrđenja da je tužitelj pretrpio znatnu bol kao rezultat utvrđenih povreda, kao i činjenice da odlukom Ustavnog sud BiH broj AP-2271/05

od 21.12.2006. godine nije dosuđena pravična naknada, da nije okončan konkretni parnični postupak, te da ne postoji konzistentna sudska praksa u odnosu na zahtjeve za naknadu štete zbog nezakonitog lišavanja slobode u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima.

Time je za cio period koji je predmet konkretne parnice, tužitelj ostvario naknadu nematerijalne štete za povredu prava ličnosti koje po sadržaju odgovara vidu nematerijalne štete propisane odredbom člana 200. Zakona o obligacionim odnosima. S toga su neprihvatljivi navodi žalbe tužitelja da je odlukom Evropskog suda za ljudska prava ostvario pravo na naknadu za poseban vid štete u odnosu na onaj koji potražuje u konkretnom parničnom postupku.

Evropski sud za ljudska prava je donio odluku o tužiteljevom zahtjevu za naknadu nematerijalne štete primjenom člana 41 Evropske konvencije. Dosuđena naknada, primjenom citirane odredbe, predstavlja pravično zadovoljenje tužitelja kao oštećene strane usljed utvrđene povrede člana 5. stav 1. Evropske konvencije, čijim donošenjem je okončano raspravljanje o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete.

Kako je odluka Evropskog suda za ljudska prava konačna i obavezujuća, shodno članu 44 i 46 Evropske konvencije, u odnosu na konkretni spor ima karakter presuđene stvari, usljed postojanja identiteta stranaka, tužbenog zahtjeva i činjeničnog osnova. Ove činjenice prvostepeni sud je pravilno cijenio odlučujući o prigovoru presuđene stvari i primjenom odgovarajućih procesnih odredbi, odbacio tužbu.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 P 003916 14 Gž od

07.05.2014. godine)

Obaveza isplate zakonskih zateznih kamata kod povrata oduzetog novca

Danom donošenja drugostepene odluke u prekršajnom postupku kojom je pravosnažno obustavljen prekršajni postupak protiv tužitelja i naloženo vraćanje privremeno oduzetih predmeta, odluka o oduzimanju predmeta je ostala bez pravnog osnova i zasnovan je obligaciono pravni odnos između tužitelja i tužene.

Zakašnjenje u vraćanju oduzetog novca i obaveza na plaćanje zakonske zatezne kamate, nastupa pravosnažnošću odluke u sudskom postupku, kojom je naložen povrat oduzetog novca.

Presudom drugostepenog vijeća ovog suda, broj i datum naveden u uvodu, žalba tužitelja je odbijena, a žalba tužene je djelimično uvažena, te je prvostepena presuda preinačena u dosuđujućem dijelu tako što je odbijen tužbeni zahtjev kojim je traženo da se tužena obaveže isplatiti tužitelju iznos od 35.537,15 KM na ime obračunate zatezne kamate na iznos od 99.076,24 KM. Presuda je također preinačena i u djelu odluke o troškovima parničnog postupka tako da se tužitelj obavezuje tuženoj nadoknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.867,00 KM u roku od 30 dana od dana prijema drugostepene presude.

U preostalom dijelu kojim je tužitelj odbijen sa tužbenim zahtjevom kojim traži da se tužena obaveže da isplati iznos od 331.779,10 KM na ime razlike cijene oduzete količine zlata, sa obračunatim zateznim kamatama u iznosu od 119.004,16 KM, prvostepena presuda je potvrđena.

Prvostepenom presudom broj: S1 3 P 010188 12 P od 21.05.2014. godine tužena je obavezana da tužitelju isplati iznos od 35.537,15 KM na ime obračuna zatezne kamate na iznos od 99.076,24 KM, obračunat za razdoblje od 05.07.2007. do 11.06.2010. godine, u roku od 15 dana, od dana prijema presude. Tužitelj je odbijen sa dijelom tužbenog zahtjeva za isplatu iznosa od 331.779,10 KM, na ime

razlike cijene oduzete količine zlata, kao i sa obračunatom zateznom kamatom na isti iznos, u visini od 119.004,16 KM, zbog neosnovanosti i obavezan da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.800,00 KM u roku od 15 dana od dana prijema presude.

Revizija tužitelja je djelimično osnovana.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja proizilazi da je tužena Uprava za inidirektno oporezivanje BiH, Regionalni centar Mostar, dana 05.07.2007. godine, od tužitelja privremeno oduzela zlatni nakit u količini od 9.909,80 grama i novac u različitim valutama i apoenima koji izražen u domaćoj valuti iznosi ukupno 99.076,24 KM, na osnovu člana 65. u vezi sa članom 219. Zakona o krivičnom postupku BiH. Tužena je pokrenula prekršajni postupak protiv tužitelja zahtjevom od 14.05.2008. godine, a koji je rješenjem Opštinskog suda Mostar, broj: Pr-810/08 od 06.05.2009. godine, obustavljen, te je naloženo vraćanje privremeno oduzetih predmeta. Kantonalni sud u Mostaru je rješenjem, broj: 007-0-Pžp-09-000 214 od 29.12.2009. godine, odbio žalbu ovlaštenog organa i potvrdio prvostepeno rješenje. Dana 11.06.2010. godine izvršeno je vraćanje-primopredaja privremeno oduzetih predmeta tužitelju.

Po shvatanju revizijskog vijeća, danom pravosnažnosti navedenog rješenja Opštinskog suda Mostar, kojim je obustavljen prekršajni postupak protiv tužitelja i naloženo vraćanje privremeno oduzetih stvari, zasnovan je obligaciono pravni odnos između tužitelja i tužene na koji se upravo ima primjeniti odredba člana 277. stav 1. ZOO-a. U smislu citirane odredbe, kod obaveza koje za svoj predmet imaju predaju određene sume novca koji je u zakonitom opticaju, važi opšte pravilo da dužnik koji je u docnji, pored glavnice duguje i zakonsku zateznu kamatu, bez obzira da li je povjerilac zbog toga pretrpio štetu. Dakle, u konkretnom slučaju, sporno je bilo odrediti vrijeme kada je tužena pala u docnju. Naime, revizijsko vijeće smatra da su nižestepeni sudovi pravilno utvrdili da je tužena oduzela od tužitelja zlatni nakit i novac u proceduri koju predviđa Zakon o krivičnom postupku BiH.

U slučaju kada na temelju zakonske osnove nadležni organ privremeno oduzme predmete, revizijsko vijeće nalazi da tada njihov rad nije bio nezakonit, pa ni protupravan, jer je postojao valjan pravni osnov za držanje privremeno oduzetih stvari.

Dakle, zakašnjenje u vraćanju oduzetog novca i obaveza na plaćanje zakonske zatezne kamate, nastupa pravosnažnošću odluke u sudskom postupku, kojom je naložen povrat novca. Kako je drugostepena odluka donesena dana 29.12.2009. godine, a novac tužitelju vraćen 5 mjeseci i 14 dana nakon, tj. dana 11.06.2010. godine, revizijsko vijeće zaključuje da je tuženi pao u docnju sa izvršenjem novčane obaveze i da mu, shodno gore citiranoj odredbi pripadaju zakonske zatezne kamate za predmetni period, zbog čega je tužiteljev zahtjev kojim potražuje zakonske zatezne kamate na oduzeti iznos od 99.076,24 KM djelimično osnovan.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 3 P 010188 15 Rev od

14.10.2015. godine).

Član 200. Zakona o obligacionim odnosima

KAD RADNIKU PRESTANE RADNI ODNOS NAKON OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA NAD PREDUZEĆEM ODLUKOM STEČAJNOG UPRAVNIKA I KADA MU SE U STEČAJNOM POSTUPKU PRIZNAJU POTRAŽIVANJA NA IME NEISPLAĆENIH PLAĆA RADNIK NE MOŽE OSNOVANO TUŽBOM PRED NADLEŽNIM SUDOM POTRAŽIVATI NAKNADU ZA NEMATERIJALNU ŠTETU U OBLIKU PRETRPLJENIH DUŠEVNIH BOLOVA ZBOG UMANJENJA OPĆE ŽIVOTNE AKTIVNOSTI ZBOG PRESTANKA RADNOG ODNOSA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 049949 13 Rev od 14.01.2014. godine).

Član 154., 158. i 173. Zakona o obligacionim odnosima

POZIVANJE NA SLUŽENJE VOJNOG ROKA ILI SAMO SLUŽENJE VOJNOG ROKA NE MOŽE SE SMATRATI ŠTETNOM RADNJOM, KAO ŠTO NI OKOLNOST DA SE DUŠEVNA BOLEST KOD TUŽITELJA ISPOLJILA ZA VRIJEME SLUŽENJA VOJNOG ROKA, SAMA PO SEBI, NE MOŽE ZASNOVATI ODŠTETNU ODGOVORNOST FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, UKOLIKO TA BOLEST NIJE PROUZROKOVANA ODNOSOM NADLEŽNIH PREMA OŠTEĆENOM ZA VRIJEME SLUŽENJA VOJNOG ROKA ILI NEKOM TRAUMOM ODNOSNO STRESNOM SITUACIJOM ZA KOJU BI ODGOVARALA FEDERACIJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 39 0 P 002222 14 Rev od 10.07.2014. godine).

Član 172. Zakona o obligacionim odnosima

Član 78. Zakona o upravi

Član 108. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

NITI JEDNA ODREDBA NAŠEG POZITIVNOG PRAVA, PA TAKO NI ODREDBA ČLANA 172. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA, NE PROPISUJE NAMJERU ILI GRUBU NEPAŽNJU KAO POSEBNU PRETPOSTAVKU ZA POSTOJANJE NEZAKONITOG ILI NEPRAVILNOG RADA TIJELA ORGANA UPRAVE.

NEZAKONIT ILI NEPRAVILAN RAD TREBA SHVATITI KAO PONAŠANJE SUPROTNO ZAHTEJUV KOJI BI U JAVNOM INTERESU VALJALO OSTVARITI NORMALNIM OBAVLJANJEM SLUŽBE ILI DJELATNOSTI, ILI KAO ONAJ RAD KOD KOGA POSTOJI ZNAČAJNO ODPUSTANJE OD UOBIČAJENOG POSTUPANJA, PRI ČEMU NIJE NEOPHODNO POSTOJANJE VOLJE ILI PRISTANKA NA NANOŠENJE ŠTETE TREĆIM LICIMA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 53 0 P 006887 13 Rev od 15.07.2014. godine).

Član 180. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

ODLUČNA ČINJENICA ZA UTVRĐIVANJE PASIVNE LEGITIMACIJE PO ODREDBI ČLANA 180. STAV 1. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA JE ČIJI SU ORGANI PO VAŽEĆIM PROPISIMA BILI DUŽNI DA SPRIJEČE AKTE TERORA I NASILJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 56 0 P 019968 12 Rev od 12.12.2013. godine).

Član 185. u vezi sa članom 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

UKOLIKO JE PRILIKOM GRADNJE GRAĐEVINA DOŠLA DO PROTIVPRAVNOG ZADIRANJA U TUĐI ZRAČNI PROSTOR, USLJED ČEGA VLASNIK KRIVICOM GRADITELJA NIJE MOGAO

KORISTITI SVOJU NEKRETNINU U PUNOM OBIMU, VLASNIKU PRIPADA PRAVO NA NAKNADU ŠTETE ZBOG UMANJENJA VRIJEDNOSTI NJEGOVE NEKRETNINE ILI ZBOG GUBITKA KORISTI KOJU BI ON OSTVARIO PO REDOVNOM TOKU STVARI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 68 0 P 004072 13 Rev od 11.02.2014. godine).

Član 201. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

PRILIKOM ODREĐIVANJA VISINE PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE ZA DUŠEVNE BOLOVE KOJE DJECA TRPE ZBOG SMRTI RODITELJA RELEVANTNO JE DA LI SU SE U MOMENTU SAZNANJA ZA SMRT RODITELJA NALAZILI NA VASPITANJU I IZDRŽAVANJU KOD RODITELJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 33 0 P 031903 14 Rev od 03.07.2014. godine).

Član 154. i član 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

KOD UTVRĐENIH ČINJENICA DA NA NEKRETNINAMA TUŽITELJA NIJE PROUZROKOVANA ŠTETA I DA TUŽITELJU KAO VLASNIKU NIKO NE OSPORAVA PRAVO VLASNIŠTVA NA NEKRETNINAMA KOJE SU TREBALE BITI PREDMET EKSPROPRIJACIJE, NITI GA BILO KO LIŠAVA TOG PRAVA, TE DA ON I DALJE NA PREDMETNIM NEKRETNINAMA IMA ISTI OBIM PRAVA, KOJE JE IMAO I PRIJE NEGO ŠTO JE ZAKLJUČEN DJELIMIČNI SPORAZUM, DA MOŽE MIRNO UŽIVATI NEKRETNINE NA ISTI NAČIN KAKO JE TO ČINIO I RANIJE, TADA NEMA OSNOVA ZA ODGOVORNOST TUŽENIH NITI PO PRAVILIMA O PREDPOSTAVLJENOJ KRIVICI PO ČLANU 154. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA, NITI PO OSNOVU ODGOVORNOSTI PRAVNOG LICA ZA ŠTETU KOJU JE NEZAKONITIM I NEPRAVILNIM RADOM PROUZROKOVAO NJEGOV ORGAN PO ČLANU 172. STAV 1. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 33 0 P 003007 12 Rev od 18.06.2013. god.)

Odgovornost Bosne i Hercegovine za štetu proisteklu iz djelovanja NATO snaga

Imunitet međunarodnih snaga ne oslobađa državne vlasti od odgovornosti za štetu ukoliko međunarodne snage djeluju kao predstavnici države u održavanju mira i sigurnosti ili implementaciji međunarodnog sporazuma.

Tokom prvostepenog postupka nije bila sporna činjenica da su pripadnici NATO snaga u sastavu jedinice SFOR-a tokom izvedene akcije nanijeli prvo i drugotužitelju tvrdim predmetima, mehaničkim oruđem i dijelovima ljudskog tijela, teške tjelesne povrede opasne po život koje su ostavile teške i trajne posljedice po zdravlje, a trećetužiteljici jake duševne bolove i strah za njihov život i oporavak.

Odlučujući o zahtjevu za naknadu štete nastale iz osnova navedenog događaja, prvostepni sud je izveo pravilan zaključak o pasivnoj legitimaciji i odgovornosti tužene Bosne i Hercegovine koja je svojim građanima garant za ostvarivanje najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda. Ustav BiH i Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda štite između ostalih i pravo na život, poštivanje privatnog i porodičnog života i doma, te zabranjuje da se bilo ko podvrgne torturi i neljudskom postupanju.

I prema shvatanju drugostepenog vijeća, Bosna i Hercegovina je potpisivanjem Sporazuma o statusu zaštitnih snaga UN zaključenog sa UN 15.05.1993. godine i kasnije aneksa sporazuma – Tehnički sporazum od 23.12.1995. godine, dala privilegije i imunitet pripadnicima NATO snaga u pogledu nadležnosti za pokretanje i vođenje krivičnih i prekršajnih postupaka za djela koja eventualno počinu pripadnici tih snaga. Članom 3. Sporazuma predviđeno je da će osoblje koje uživa privilegije i imunitet u okviru sporazuma, poštovati zakone BiH dok su oni u skladu sa zadacima/mandatom i suzdržavaće se od aktivnosti koje nisu u skladu sa prirodom operacije.

Imunitet međunarodnih snaga prema međunarodnim propisima ne oslobađa države od odgovornosti ukoliko međunarodne snage djeluju kao predstavnici države u održavanju mira i sigurnosti ili, kao u ovom slučaju, u implementaciji Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH. Svi aneksi Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH imaju jednaku važnost i ne dopuštaju da se naruši princip zaštite i ostvarivanja najvišeg nivoa ljudskih prava i osnovnih sloboda, čiji je garant tužena.

(Presuda Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: GŽ-159/10 od 15.03.2011. godine)

Osnov odgovornosti za štetu nastalu od minskoeksplozivnih sredstava

Za štetu nastalu u procesu uklanjanja minskoeksplozivnih sredstava koju provodi Centar za uklanjanje mina u BiH, Bosna i Hercegovina odgovara po principu objektivne odgovornosti, jer taj proces ima karakter opasne djelatnosti.

Za štetu koja nije nastala u vezi sa tim procesom, Bosna i Hercegovina odgovara po principu subjektivne odgovornosti, odnosno krivice.

Iz obrazloženja

Neosnovano tužitelji u žalbi ukazuju na odgovornosti tužene primjenom člana 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima. Po principu objektivne odgovornosti za štetu odgovara imalac opasne stvari ili lice koje se bavi opasnom djelatnošću. Tužena nije imalac mina i neeksplozivnih ubojitih sredstava, pa nema osnova za odgovornost primjenom citirane odredbe koju je prvostepeni sud pravilno primijenio i izveo zaključak da je objektivna odgovornost uspostavljena isključivo prema osobama uključenim u proces deminiranja.

Prednik tužitelja smrtno je stradao prilikom sječe ogrijevnog drveta u obilježenom minskom polju te time štetni događaj nije u vezi procesima koje je iz svoje nadležnosti preduzimao Centar za uklanjanje mina u BiH.

Za štetu prouzrokovanu trećim licima u vršenju svojih funkcija, Bosna i Hercegovina, odgovara prema članu 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima. Međutim, za postojanje osnova odgovornosti primjenom navedene odredbe nužno je utvrđenje uzročno posljedične veze između štete i radnje tužene. U konkretnom sporu nisu se ostvarili propisani uslovi za utvrđenje odgovornosti tužene za štete, s obzirom da nije utvrđeno postojanje propusta u radnjama tužene. Provedeni dokazi potvrđuju da je tužena izvršila sve potrebne radnje u izvršenju zakonom propisanih zadataka. Naime, tužena je nakon izviđanja utvrdila da se radi o zoni visokog rizika, dala prijedlog o stavljanju na listu prioriteta, izvršila je definisanje rizične površine, postavila vidljiva obilježja upozorenja na mine, vršila reizviđanja na terenu, koordinirala aktivnost deminiranja i konačno vršila edukaciju stanovništva.

Time je tužena postupala na zakonom propisan način i nije odgovorna za štetu koja je nastupila isključivom krivicom prednika tužitelja, usljed čega je i prema ocjeni drugostepenog vijeća tužbeni zahtjev neosnovan.

(Presuda Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 P 007844 13 GŽ od 06.09.2013.godine)

Naknada nematerijalne štete zbog neosnovanog lišenja slobode

Činjenica da je tužitelj prije određivanja pritvora zauzimao visokorangirane pozicije u organima vlasti nije poseban osnov za naknadu štete, nego je okolnost koja se cijeni u odnosu na ugled koji je uživao u javnosti prije pritvaranja.

Intenzivno medijsko praćenje krivičnog postupka u kome je tužitelj bio jedan od okrivljenih, broj i sadržaj napisa, nisu poseban osnov za odmjeravanje visine naknade štete, nego okolnost koja se cijeni u sklopu duševnog bola pretrpljenog zbog objavljivanja ličnog imena okrivljenog.

Prvostepenom presudom obavezana je tužena Bosna i Hercegovina – Ministarstvo pravde BiH, da tužitelju naknadi nematerijalnu štetu zbog neosnovanog lišenja slobode u trajanju od 331. dan određenog u krivičnom postupku u kome je tužitelj pravosnažnom presudom oslobođen optužbe da je počinio krivično djelo zloupotrebe položaja ili ovlaštenja, udruživanja radi vršenja krivičnih djela i krivično djelo organizovanog kriminala.

U vrijeme određivanja pritvora tužitelj je bio bivši član Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Međutim, ova činjenica se cijeni isključivo u odnosu na ugled koji je tužitelj uživao u javnosti prije pritvaranja i ne može biti poseban osnov koji utiče na visinu naknade. Broj i sadržaj napisa u medijima nisu poseban osnov za odmjeravanje visine naknade nematerijalne štete, nego okolnost koja se cijeni u sklopu duševnih bolova koje je tužitelj trpio zbog objavljivanja ličnog imena u sredstvima informisanja.

(Presuda Apelacionog odjeljnja Suda BiH broj: GŽ-161/10 od 09.03.2011.godine)

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 Ps 077856 11 Rev od 25.12.2012. god.)

Član 154. stav 2. u vezi sa članom 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima

Član 206. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

DJELATNOST MEDICINARA, U PRAVILU, SE NE MOŽE SMATRATI OPASNOM DJELATNOŠĆU.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH broj: 17 0 P 045329 12 Rev od 02.07.2013. god.)

Član 173. Zakona o obligacionim odnosima

OŠTEĆENI NE MORA DOKAZIVATI DA ŠTETA KOJU JE PRETRPIO POTJEĆE OD OPASNE STVARI, ODNOSNO OPASNE DJELATNOSTI, AKO DOKAŽE DA SU TE STVARI ODNOSNO DJELATNOSTI SUDJELOVALE U ŠTETNOM DOGAĐAJU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 43 0 Ps 024729 11 Rev od 16.05.2013. god.)

STEPENICE SE PO REDOVNOM TOKU STVARI NE MOGU SMATRATI OPASNOM STVARI, ALI JE TO MOGUĆE U ODREĐENIM SLUČAJEVIMA OBZIROM NA KONSTRUKCIJU, NJIHOVA SVOJSTVA, TE NAČIN I MJESTO NJIHOVE UPOTREBE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 36 0 P 005651 12 Rev od 26.03. 2013. god.)

Član 175. Zakona o obligacionim odnosima

POD PROTIVPRAVNIM DRŽAOCEM SE SMATRA SVAKO ONO LICE KOJE NA PROTIVPRAVAN NAČIN ODUZME FAKTIČKU VLAST NAD STVARI VLASNIKU, ODNOSNO LICE KOJE JE PROTIV VOLJE IMAOCA DOŠLO U POSJED STVARI. STOGA SVOJSTVO NEOVLAŠTENOG

VOZAČA U SMISLU ČLANA 175. ZOO IMA ONO LICE KOJE JE VOZILO OTUĐILO U NAMJERI DA STEKNE SVOJINU NAD NJIM ILI SAMO RADI PRIVREMENE UPOTREBE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 51 0 P 016150 11 Rev od 13.11.2012. god.)

Član 177. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

KOD UTVRĐENJA ODGOVORNOSTI U SAOBRAĆAJNOJ NEZGODI TREBA IMATI U VIDU ČINJENICU DA JE PROPUST VOZAČA KADA UPRAVLJA MOTORNIM VOZILOM, BUDUĆI DA JE U PITANJU OPASNA STVAR ZNAČAJNIJA U POGLEDU NASTANKA POSLJEDICA OD PROPUSTA BIKIKLISTE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 32 0 P 122350 12 Rev od 09.07.2013. god.)

Član 192. Zakona o obligacionim odnosima

KADA JE TUŽITELJ U DUŽEM VREMENSKOM PERIODU (4 god.) RADIO KAO RUKOVAOC MAŠINE, BIO UPOZNAT SA PRAVILNIM NAČINOM RADA NA MAŠINI, A NE RADI SE O NAROČITO KOMPLIKOVANOJ MAŠINI U SITUACIJI KADA TUŽITELJ DOŽIVI POVREDU NA RADU, RADEĆI NA TOJ MAŠINI, ON SE U PARNIČNOM POSTUPKU POKRENUTOM NJEGOVOM TUŽBOM RADI NAKNADE ŠTETE OD POSLODAVCA NE MOŽE SA USPJEHOM POZIVATI NA ČINJENICU DA GA JE POSLODAVAC RASPOREDIO NA RAD NA MAŠINI ZA KOJU SE TRAŽI ŠKOLSKA SPREMA KOJU ON NIJE POSJEDOVAO.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 36 0 P 002943 11 Rev od 28.02.2013. god.)

Član 200. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

SAMA ČINJENICA DA JE OTKAZ UGOVORA O RADU BIO NEZAKONIT, NE PREDSTAVLJA VALJAN PRAVNI OSNOV ZA DOSUĐENJE NAKNADE NEMATERIJALNE ŠTETE ZA PRETRPLJENE DUŠEVNE BOLOVE ZBOG UMANJENJA ŽIVOTNE AKTIVNOSTI, POVREDE UGLEDA I ČASTI, TE PRETRPLJENOG STRAHA, VEĆ SE ISTA PRIZNAJE SAMO AKO JE POSTUPAK PROTIV ZAPOSLENIKA VOĐEN ZLONAMJERNO I ŠIKANOZNO, TJ. DA JE U POSTUPKU NEZAKONITOG OTKAZIVANJA ZAPOSLENIK BIO IZLOŽEN VRIJEĐANJU, UMANJENJU NJEGOVOG UGLEDA, DOSTOJANSTVA I SL.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 51 0 P 005925 12 Rev od 25.07.2013. god.)

SAMA ČINJENICA DA JE JEDAN OD ZAKONSKIH USLOVA ZA ODREĐIVANJE PRITVORA TUŽITELJU BILA I ODREDBA ČLANA 146. STAV 1. TAČKA a) ZKP FBIH, A TO JE DA SE KRIJE I DA POSTOJE DRUGE OKOLNOSTI KOJE UKAZUJU NA OPASNOST OD BJEKSTVA (PRITVOR ODREĐEN OSIM IZ TOG RAZLOGA I PO TAČKAMA b) i d) ISTOG ČLANA ZKP FBIH) NE ZNAČI, DA JE ISPUNJEN USLOV IZ ČLANA 439. STAV 3. ZKP FBIH DA TUŽITELJU NE PRIPADA NAKNADA ŠTETE JER DA JE SVOJIM NEDOPUŠTENIM POSTUPCIMA PROUZROKOVAO LIŠENJE SLOBODE. NEDOPUŠTENI POSTUPCI PRITVORENOG MORAJU BITI POSEBNO

DOKAZANI U PARNICI ZA NAKNADU ŠTETE I NJIH MORA DOKAZATI TUŽENA STRANA, KOJA SE NA ISTE I POZIVA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 43 0 P 004484 11 Rev od 20.05.2013. god.)

OŠTEĆENI SE MOŽE PUNOVAŽNO U VANSUDSKOJ NAGODBI ODREČI SAMO ONE ŠTETE (POTRAŽIVANJA) KOJA JE BILA POZNATA ILI JE PO REDOVNOM TOKU STVARI BILA PREDVIDLJIVA U MOMENTU ZAKLJUČENJA VANSUDSKE NAGODBE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 32 0 P 043202 12 Rev od 07.02.2013. god.)

Član 712. Zakona o obligacionim odnosima

ZA OŠTEĆENJE I PROPAST STVARI OSTAVOPRIMAC ODGOVARA PO PRINCIPU PREDPOSTAVLJENE KRIVICE (PREDPOSTAVLJA SE DA JE KRIV DOK SUPROTNOST NE DOKAŽE).

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 17 0 P 047965 13 Rev od 11.04.2013. god.)

Primjena odredaba člana 277. u vezi sa članom 186. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list" SFRJ br. 27/78 do 57/89 i "Službeni glasnik" RS br. 17/93, 3/96 i 39/03)

„ZATEZNE KAMATE NA NOVČANO POTRAŽIVANJE NAKNADE NENOVČANE MATERIJALNE ŠTETE TEKU OD TRENUTKA ŠTETE“.

Zaključak Građansko-upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske od 01.10.2012. godine

Član 154. stav 2. i Član 173. stav 4. Zakona o obligacionim odnosima

GRAD MOSTAR, KOJI JE BIO UKLJUCEN U ORGANIZOVANI POVRATAK MJEŠTANA NA PODRUCJU PODVELEŽJA, POZIVAJUCI ISTE PUTEM SREDSTAVA JAVNOG INFORMISANJA DA SE SLOBODNO VRATE SVOJIM KUCAMA JER JE PODRUCJE BEZBJEDNO, ODGOVORAN JE ZA ŠTETU KOJU POVRATNIK PRETRPI USLIJED EKSPLOZIJE MINE, JER JE PREUZIMAJUCI KONTROLU NAD TIM PODRUCJEM BIO DUŽAN PREDUZETI NEOPHODNE MJERE RADI ZAŠTITE I OSIGURANJA POVRATKA NA PODRUCJE PODVELEŽJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 000657 11

Rev od 05.04.2012. god.)

Član 154. Zakona o obligacionim odnosima

Član 1. i Član 2. Zakona o utvrđivanju ratne štete

NEMATERIJALNA ŠTETA PROUZROKOVANA ZA VRIJEME RATA PROTIVZAKONITIM ODVOĐENJEM CIVILA U LOGORE ILI NJIHOVIM DRUGIM PROTIVZAKONITIM

ZATVARANJEM NE MOŽE SE SMATRATI RATNOM ŠTETOM.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 68 0 P 001956 11

Rev od 15.11.2011. god.)

Član 154. i Član 200. Zakona o obligacionim odnosima

S OBZIROM DA NISU DONESENI POSEBNI PROPISI KOJIMA BI DRŽAVA BIH ILI NJEN ENTITET FEDERACIJA BIH, NA NACELIMA DRUŠTVENE SOLIDARNOSTI, RAVNOMJERNOG SNOŠENJA JAVNOG TERETA TE PRAVICNOG I BRZOG OBEŠTECENJA, REGULISALA PITANJE OBEŠTECENJA GRADANA ZA ŠTETE IZ RATNOG PERIODA, TO SE U POSTUPCIMA ZA NAKNADU TAKVE NEMATERIJALNE ŠTETE IMAJU PRIMJENITI OPCA PRAVILA ODŠTETNOG PRAVA SADRŽANA U ODREDBAMA ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA. TA ŠTETA DOSUDUJE SE, U PRAVILU, U JEDNSTVENOM IZNOSU PRAVICNE NAKNADE, A PRI ODMJERAVANJU NJENE VISINE IMAJU SE PRIMJENITI KRITERIJI PROPISANI ODREDBOM ČLANA 200. ZOO.

Član 308. Zakona o državnoj upravi

NEMATERIJALNU ŠTETU KOJU JE GRADANINU PROTIVZAKONITIM ODVOĐENJEM U LOGORE ILI DRUGIM PROTIVZAKONITIM ZATVARANJEM U TOKU RATNOG PERIODA, NA PODRUČJU FEDERACIJE BIH POD KONTROLOM HVO ILI ARMIJE BIH, PROUZROKOVAO PRIPADNIK ORUŽANIH SNAGA, DUŽNA JE NAKNADITI FEDERACIJA BIH, OSIM AKO DOKAŽE DA JE U DATIM OKOLNOSTIMA PRIPADNIK ORUŽANIH SNAGA POSTUPAO ONAKO KAKO JE TREBALO.

Član 170. Zakona o obligacionim odnosima

ODGOVORNOST ZDRAVSTVENE USTANOVE ZA ŠTETU PROUZROKOVANU MEDICINSKOM INTERVENCIJOM JE SUBJEKTIVNE A NE OBJEKTIVNE PRIRODE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 P 091661 11

Rev od 21.05.2012. god.).

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA PRILIKOM RAZMATRANJA PITANJA ODGOVORNOSTI DRŽAVE ZA RAD NJEZINIH SUDSKIH TIJELA NE NAVODI KRIVICU KAO POSEBNU PRETPOSTAVKU ODGOVORNOSTI, ALI JE KRIVICA IPAK JEDAN OD FAKTORA KOJI SE UZIMA U OBZIR PRI PROCJENI DA LI JE SUDSKA VLAST OCITO I TEŠKO PREKORACILA GRANICE SVOJE DISKRECIJE, ODNOSNO DA LI JE „POVREDA DOVOLJNO OZBILJNA“.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 45 0 P 013093 10

Rev od 26.04.2012. god.)

Član 173. Član 174. i Član 177. Zakona o obligacionim odnosima

Član 74. Zakona o rudarstvu

POSTOJI ISKLJUCIVA ODŠTETNA ODGOVORNOST RUDARSKJE ORGANIZACIJE U SLUCAJU KADA JE OŠTECENI OTPOCEO GRADNJU SVOGA STAMBENOG OBJEKTA PRIJE NEGO ŠTO JE SPORNO PODRUCJE PROGLAŠENO RUDNIM POLJEM, A RUDARSKA ORGANIZACIJA GA NI NAKNADNO NIJE UPOZORILA DA GRADI NA EKSPLOATACIONOM RUDNOM POLJU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 P 054938 11

Rev od 26.07.2012. god.)

Član 178. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima

U SAOBRACAJNOJ NEZGODI SUDJELUJE SVAKO VOZILO KOJE JE DOPRINIJELO RAZVOJU SITUACIJE KOJA JE DOVELA DO NEZGODE. KADA JE ŠTETA NA VOZILU TUŽITELJA PROUZROKOVANA SKRIVLJENIM POSTUPANJEM IMALACA DVA RAZLICITA MOTORNA VOZILA, TADA TUŽITELJU NE PRIPADA PRAVO NA POTPUNU NAKNADU ŠTETE SAMO OD JEDNOG IMAOCA VOZILA, VEC SAMO U DIJELU U KOJEM JE ON DOPRINIJEAO PROUZROKOVANOJ ŠTETI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 Ps 022929 11

Rev od 22.05.2012. god.)

Član 192. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

POSTOJI DOPRINOS OŠTECENOG ZA NASTALU ŠTETU U SITUACIJI KADA JE ON, U ŽIVOTNOJ DOBI OD SEDAM GODINA I BEZ NADZORA RODITELJA ILI ODRASLE OSOBE, IZNENADA ISTRCAO IZA NATOVARENIH ZAPREŽNIH KOLA NA KOLOVOZ, NAKON CEGA GA JE UDARILO PUTNICKO MOTORNO VOZILO OSIGURANIKA TUŽENOG.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 43 0 P 013587 11

Rev od 12.07.2012. god.)

OŠTECENI JE DUŽAN DA NASTOJI SMANJITI ŠTETU, ALI SE NE MOŽE ZAHTIJEVATI DA NJEGOV ANGAŽMAN U TOM PRAVCU NOVCANO, FIZICKI ILI PSIHICKI PRELAZI RAZUMNU MJERU.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000815 10 Rev

od 06.12.2011. god.

Član 195. Zakona o obligacionim odnosima

Član 16. tacka 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti

Član 3. stav 2., Član 9. i Član 10. Zakona o zdravstvenom osiguranju

UKOLIKO TUŽILAC, KAO OSIGURANIK, NE ISKORISTI PRAVO NA LIJECENJE U DOMACIJ ZDRAVSTVENOJ USTANOVI, VEC SAMOINCIJATIVNO OBAVI LIJECENJE U STRANOJ ZDRAVSTVEOJ USTANOVI, U KOJOJ I SNOSI TROŠKOVE LIJECENJA, NEMA PRAVO ZAHITIJEVATI REGRES ISPLACENOG IZNOSA OD TUŽENOG.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 001418 11

Rev od 29.05.2012. god.)

Član 197. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima

NENASLJEDIVO JE PRAVO NA RENTU ZBOG SMRTI BLISKOG LICA ILI USLJED POVREDE TIJELA ILI OŠTECENJA ZDRAVLJA, IZUZEV DOSPJELIH IZNOSA UTVRDENIH PRAVOSNAŽNOM PRESUDOM ILI PISMENIM SPORAZUMOM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 63 0 P 006450 11

Član 201. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

TRAJNIJA ZAJEDNICA ŽIVOTA NIJE ZAKONSKA PRETPOSTAVKA ZA DOSUDENJE PRAVICNE NOVČANE NAKNADE RODITELJIMA ZA NJIHOVE DUŠEVNE BOLOVE ZBOG NAROCITO TEŠKOG INVALIDITETA NJIHOVOG SINA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 P 057263 11

Rev od 03.04.2012. god.)

Član 124. i Član 144. Zakona o prostornom uređenju

Član 5. stav 2. tacka 9. i Član 24. stav 3. Zakona o sigurnosti željeznickog prometa

VLASNIKU OBJEKTA IZGRADENOG U ZAŠTITNOM PRUŽNOM POJASU, BEZ SAGLASNOSTI ŽELJEZNICKOG PREDUZECA, NE MOŽE SE PRUŽITI ZAŠTITA POVODOM ŠTETE NASTALE USLIJED SVAKODNEVNIH PROLAZAKA ŽELJEZNICKIH KOMPOZICIJA, PROIZVEDENIH VIBRACIJA I IZGRADNJE PRUŽNOG PRELAZA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000301 09

Rev od 30.03.2011. god.)

OŠTECENJA PARCELA KOJA SU NASTALA PRILIKOM DEMONTAŽE PRIVREMENIH VOJNIH OBJEKATA U TOKU 1997. god., SAGRAĐENIH OD STRANE ARMIJE BIH U PERIODU 1994. – 1995. GODINA, NE MOGU SE SMATRATI RATNOM ŠTETOM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000110 09

Rev od 01.02.2011. god.)

Član 154. stav 2. i 173. Zakona o obligacionim odnosima

Član 2. Zakona o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tčnosti i gasova

BRZOGORECI ŠTAPIN (C-10), KOJI SADRŽI EKSPLOZIVNI PRAH, PREDSTAVLJA OPASNU STVAR.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 63 0 P 004119 10

Rev od 16.08.2011. god.)

Član 154. i Član 201. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

DA BI SUD IZVEO ZAKLJUCAK O POSTOJANJU UZROČNE VEZE IZMEĐU TJELESNOG OZLJEDIVANJA I KASNIJE NASTUPJELOG SMRTNOG ISHODA POTREBNO JE POSTOJANJE DOKAZANOG KONTINUITETA PREDVIDIVIH MEDICINSKIH UZROKA I POSLJEDICA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 33 0 P 001236 09

Rev od 18.01.2011. god.)

Član 170. stav 1. i Član 171. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

KADA VOZAC KOJI JE ZAPOSLEN KOD PREDUZECA ILI PRAVNOG LICA PROUZROKUJE ŠTETU UPOTREBOM VOZILA KOJE MU JE POVJERENO, ODŠTETNA ODGOVORNOST JE NA PREDUZECU ODNOSNO PRAVNOM LICU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000437 10

Rev od 29.03.2011. god.)

PROPUST NADLEŽNIH POLICIJSKIH SNAGA DA NA ODGOVARAJUCI NACIN ZAŠTITE RASKRSNICU NA KOJOJ JE TUŽITELJ ZADOBIO TJELESNU POVREDU USLIJED AKATA NASILJA ZASNIVA ODŠTETNU ODGOVORNOST KANTONA I USLIJED NEPRAVILNOG RADA NJEGOVOG ORGANA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000261 09

Rev od 17.02.2011. god.)

Član 173. i Član 177. Zakona o obligacionim odnosima

POSLOVI ČIŠĆENJA RUDNICKE JAME RADI NJENE REKONSTRUKCIJE, TOKOM KOJIH JE DOŠLO DO PADA GROMADE UGLJA I TJELESNOG POVRJEDIVANJA TUŽITELJA, PREDSTAVLJAJU OPASNU DJELATNOST OD KOJE POTICE POVECAN RIZIK NASTANKA ŠTETE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 Rs 000521 10

Rev od 07.04.2011. god.)

Član 173. i Član 174. Zakona o obligacionim odnosima

OBJEKTIVNA ODŠTETNA ODGOVORNOST OPCINE NE MOŽE SE ZASNOVATI NA CINJENICI DA JE ONA BILA NARUCILAC RADOVA TOKOM KOJIH JE IZVODAC KORISTIO SVOJ EKSPLOZIVNI MATERIJAL, A PO ZAVRŠETKU RADOVA NEUPOTRIJEBLJENI EKSPLOZIVNI MATERIJAL PROPUSTIO UNIŠTITI, ŠTO JE BILO U UZROCNOJ VEZI SA ŠTETNIM DOGAĐAJEM KOJI SE DESIO SEDAM GODINA NAKON OKONČANJA RADOVA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Rev-07-

001563 od 17.02.2009. god. i Odluka o dopustivosti Ustavnog suda BiH broj AP-964/09

od 25.10.2011. god.)

Član 177. stav 4. i Član 404. Zakona o obligacionim odnosima

DJELIMICNI DOPRINOS TRECE OSOBE NASTANKU ŠTETE NE OSLOBADA IMAOCA OPASNE STVARI OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU BUDUCI DA ISTI U TOM SLUCAJU ODGOVARA SOLIDARNO S TRECOM OSOBOM, A TO ZNACI DA ODGOVARA ZA CIJELU ŠTETU UKOLIKO JE OŠTECENI NAKNADU ŠTETE ZAHTIJEVAO SAMO OD NJEGA. KAD IMALAC OPASNE STVARI NAKNADI CJELOKUPNU ŠTETU OŠTECENOM STICE REGRESNO PRAVO PREMA TRECOJ OSOBI KOJA JE DJELIMICNO DOPRINIJELE NASTANKU ŠTETE, SRAZMJERNO UDJELIMA U NASTANKU ŠTETE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 25 0 P 012679 10

Rev od 17.05.2011. god.)

Član 177. Zakona o obligacionim odnosima

Član 74. stav 1. Osnovnog zakona o rudarstvu

Član 22. stav 1. Zakona o izgradnji stambenih i gospodarskih objekata na selu

NE POSTOJI ODŠTETNA ODGOVORNOST RUDNIKA UKOLIKO JE STAMBENI OBJEKAT, BEZ PRIBAVLJENOG MIŠLJENJA RUDARSKOG PREDUZECA O MOGUĆNOSTI PREDUZIMANJA GRADNJE OBJEKTA, SAGRAĐEN NA PODRUČJU KOJE JE U VRIJEME GRADNJE VEĆ BILO PROGLAŠENO RUDNIM POLJEM.

Rev od 24.02.2011. god.)

Član 178. Zakona o obligacionim odnosima

ODREDBE ČLANA 178. ZOO PROPISUJU MJEŠOVIT SISTEM REGULISANJA ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE NASTALE U SLUCAJU UDESA IZAZVANOG MOTORNIM VOZILIMA U POKRETU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 P 005900 09 Rev

od 11.01.2011. god.)

Član 180. Zakona o obligacionim odnosima

ODGOVORNOST FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA ŠTETU NASTALU USLIJED TERORISTICKIH AKATA JE IZVORNA, PRIMARNA I NEPOSREDNA, TAKO DA ONA POSTOJI NEOVISNO O TOME DA LI JE ŠTETNIK POZNAT, DOSTUPAN ORGANIMA GONJENJA, KRIVICNO GONJEN ILI OGLAŠEN KRIVIM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 53 0 P 001538 09

Rev od 22.02.2011. god.)

OŠTECENI IMA PRAVO NA NAKNADU ŠTETE ZA TUDU NJEGU I POMOC I UKOLIKO MU JE TA POMOC PRUŽENA BESPLATNO OD STRANE ČLANOVA NJEGOVE PORODICE.

Rev od 08.03.2011. god.)

ORIJENTACIONI KRITERIJI VRHOVNOG SUDA F BiH NISU MATEMATICKA FORMULA KOJA PUKIM AUTOMATIZMOM SLUŽI ZA UTVRĐIVANJE I IZRACUNAVANJE PRAVICNE NOVCANE NAKNADE, JER ODLUCIVANJE O IZNOSU NEMATERIJALNE ŠTETE JESTE SUDENJE U KOJEM SE PRIMJENJUJE PRAVNI STANDARD PRAVICNOSTI PRI ODMJERAVANJU NOVCANE ODŠTETE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 36 0 P 005883 10

Rev od 08.09.2011. god.)

LIČNA PRIMANJA TUŽITELJA PO OSNOVU IZUZETNOG MATERIJALNOG OBEZBJEDENJA NE URACUNAVAJU SE U PRAVICNU NOVCANU NAKNADU ZA PRETRPLJENE DUŠEVNE BOLOVE ZBOG UMANJENJA ŽIVOTNE AKTIVNOSTI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 28 0 P 000269 11

U SPOROVIMA ZA NAKNADU ŠTETE ZBOG NEOSNOVANOG PRITVARANJA PRIMJENJUJE SE ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU KOJI JE U PRIMJENI U VRIJEME OKONCANJA KRIVICNOG POSTUPKA, A NE ZAKON KOJI JE BIO U PRIMJENI U VRIJEME LIŠAVANJA SLOBODE, JER SE OSNOVANOST LIŠAVANJA SLOBODE OCJENJUJE PREMA KRAJNJEM ISHODU KRIVICNOG POSTUPKA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000995 10

Rev od 27.09.2011. god.)

Član 206. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

KAD JE VIŠE LICA SVOJIM RADNJAMA PROUZROKOVALO ŠTETNU POSLJEDICU, ALI NI JEDNA OD TIH RADNJI SAMA ZA SEBE NE BI DOVELA DO NASTANKA UKUPNE ŠTETE, ŠTETNICI ODGOVARAJU SOLIDARNO AKO SU ŠTETU PROUZROKOVALI DJELUJUCI ZAJEDNO ILI NEZAVISNO JEDAN OD DRUGOGA, AKO SE NE MOGU UTVRDITI NJIHOVI UDJELI U UZROKOVANOJ ŠTETI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 56 0 P 017502 10

Rev od 12.07.2011. god.)

Član 376. i Član 377. Zakona o obligacionim odnosima

ZASTARJELOST ZAHTJEVA ZA NAKNADU ŠTETE CIJENI SE PREMA PROPISU IZ ČLANA 376. I ČLANA 377. ZOO BEZ OBZIRA DA LI SE NAKNADA ZAHTIJEVA ZA VEC NASTALU ŠTETU ILI ZA ŠTETU ZA KOJU JE PO REDOVNOM TOKU STVARI IZVJESNO DA CE SUKCESIVNO NASTAJATI U BUDUCNOSTI, KAO I BEZ OBZIRA DA LI SE NAKNADA BUDUCE ŠTETE ZAHTIJEVA U OBLIKU NOVČANE RENTE ILI U JEDNOKRATNOM IZNOSU. NAKNADU ŠTETE KOJA CE SUKCESIVNO NASTAJATI U BUDUCNOSTI (IZGUBLJENO IZDRŽAVANJE, IZGUBLJENA ZARADA, NAKNADA ZA TUDU POMOC I NJEGU I SL.) OŠTECENI MOŽE OSTVARIVATI I SUKCESIVNIM UTUŽIVANJEM NAKNADE ZA PROTEKLI PERIOD, A NE SAMO U VIDU RENTE. U TOM SLUCAJU ROKOVI ZASTARJELOSTI ZA PRVO UTUŽENO POTRAŽIVANJE RACUNAJU SE PO ODREDBAMA ČLANA 376. ODNOSNO ČLANA 377 ZOO, A ZA SVAKO SLIJEDECE UTUŽENO POTRAŽIVANJE TECE NOVI ROK ZASTARJELOSTI OD DANA KAD JE PRETHODNI SPOR OKONCAN (ČLAN 392. STAV 3. ZOO).

Rev od 27.01.2011. god.)

Član 377. Zakona o obligacionim odnosima

PRIMJENI ODREDBE ČLANA 377. ZOO IMA MJESTA SAMO KADA JE KRIVICNI POSTUPAK VODEN PROTIV ŠTETNIKA, A NE I U SLUCAJU VODENJA KRIVICNOG POSTUPKA PROTIV OŠTECENOG.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 P 006689 11

Rev od 23.08.2011. god.)

Član 388. Zakona o obligacionim odnosima

TOK ZASTARJELOSTI, U PRAVILU, PREKIDAJU SAMO ONA PRAVNA SREDSTVA KOJA ISTOVREMENO OKONCAVAJU SPORNI MATERIJALNOPRAVNI ODNOS I OMOGUCAVAJU OSTVARENJE PRAVA ZA KOJE JE ZASTARJELOST BILA U TOKU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Ps 902484 09

Član 6. stav 2. Zakona o zaštiti od klevete

KAD JE TUŽENI, KAO GRADANIN, DAO IZJAVU U NOVINAMA I PRI TOME LICNO POTPISAO SPORNI TEKST, ONDA SE TAKVO DAVANJE IZJAVE IZJEDNACAVA S PISANJEM U NOVINAMA I IMA SMATRATI KLEVETOM IZNESENOM U SREDSTVIMA JAVNOG INFORMISANJA, PA SE TAKVO LICE IMA SMATRATI I AUTOROM U SMISLU ČLANA 6. STAV 2. Z AKONA O ZAŠTITI OD KLEVETE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 22 0 P 014430 11

Rev od 16.06.2011. god.)

Član 89. stav 1. Zakona o službi u oružanim snagama HR HB

ODREDBE ZAKONA O SLUŽBI U ORUŽANIM SNAGAMA, KOJE REGULIŠU ODGOVORNOST TUŽENE ZA RADNJE VOJNE OSOBE U VEZI S OBAVLJANJEM SLUŽBE, NE ISKLJUČUJU SVE OSTALE ZAKONSKE OSNOVE ODGOVORNOSTI, PA TAKO NI ODGOVORNOST TUŽENE KAO IMAOCA OPASNE STVARI.

Član 155. i član 189. Zakona o obligacionim odnosima

DA BI OSNOVANO MOGAO OSTVARITI PRAVO NA NAKNADU IZMAKLE KORISTI OŠTEĆENI U POSTUPKU MORA DOKAZATI IZMAKLI DOBITAK KOJI SE MOGAO OSNOVANO OČEKIVATI PREMA REDOVNOM TOKU STVARI ILI POSEBNIM OKOLNOSTIMA, TAKO DA ZA OSTVARIVANJE NAKNADE ŠTETE SA OSNOVA IZMAKLE KORISTI NIJE DOVOLJNO SAMO POSTOJANJE MOGUĆNOSTI OSTVARIVANJA KORISTI, VEĆ I NAMJERA I IZVJESNOST OSTVARIVANJA KORISTI.

DA BI OSTVARIO PRAVO NA NAKNADU ŠTETE OD PRAVNOG LICA, PO PRAVILIMA O ODGOVORNOSTI ZA DRUGOG, OŠTEĆENI MORA DA DOKAŽE, PORED OPŠTIH USLOVA ZA GRAĐANSKO PRAVNU ODGOVORNOST, DA JE ŠTETU PRIČINIO ORGAN PRAVNOG LICA NEZAKONITIM ILI NEPRAVILNIM RADOM U VRŠENJU SVOJIH FUNKCIJA. ODGOVORNOST PRAVNOG LICA USLOVLJENA JE NEPRIMJENJIVANJEM ILI POGREŠNIM PRIMJENJIVANJEM ODREĐENIH PROPISA, OSIM AKO JE RIJEČ O POGREŠNOM TUMAČENJU PROPISA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 900874 08 Rev od

01.12.2009.god.)

Član 172. i član 207. Zakona o obligacionim odnosima

UKOLIKO JE ORGAN OPĆINE SVOJIM PONAŠANJEM (ČINJENJEM ILI NEČINJENJEM) DOVEO DO TOGA DA INVESTITORU DOZVOLI IZGRADNJU BEZ ODOBRENJA ZA GRAĐENJE I BEZ PROVEDENOG GEOTEHNIČKOG ISPITIVANJA LOKACIJE PREDVIĐENE ZA GRADNJU, IAKO JE PREMA OKOLNOSTIMA SLUČAJA ZNAO DA SE TA LOKACIJA NALAZI U ZONI UMIRENOG KLIZIŠTA I DA JE STOGA POTREBNO IZVRŠITI GEOMEHANIČKA ISPITIVANJA SVOJSTAVA TLA NA KOME SE GRADI, PA U TOKU GRADNJE DOĐE DO OŠTEĆENJA IMOVINE TREĆIH LICA, POSTOJI ODGOVORNOST OPĆINE ZBOG NEZAKONITOG I NEPRAVILNOG RADA NJENIH ORGANA U SMISLU ČLANA 172. STAV 1. ZOO.

POSTOJANJE ODŠTETNE ODGOVORNOSTI INVESTITORA I IZVOĐAČA RADOVA U SMISLU ČLANA 207. ZOO NE OSLOBAĐA OPĆINU NJENE ODŠTETNE ODGOVORNOSTI U SMISLU ČLANA 172. STAV 1. ZOO.

28.01.2010.god.)

Član 174. i član 176. Zakona o obligacionim odnosima

LICE KOME JE VLASNIK IZNAJMIO SVOJE TERETNO MOTORNO VOZILO I KOJE JE TO VOZILO KORISTILO U SVOJE IME I ZA SVOJ RAČUN, SMATRA SE IMAOCEM TOG VOZILA, KAO OPASNE STVARI, NEOVISNO O TOME DA LI SE RADILO O IZNAJMLJIVANJU NA KRAĆE ILI DUŽE VRIJEME.

VISINA DOPRINOSA OŠTEĆENOG U NASTALOJ ŠTETI SE CIJENI S OBZIROM NA SVE UTVRĐENE OKOLNOSTI SLUČAJA, A POSEBNO NA OKOLNOST DA LI JE OŠTEĆENI POSTUPAO U SKLADU SA ZAKONSKIM OBAVEZAMA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Ps 901071 08 Rev od 11.02.2010. god.)

Član 178. stav 4. Zakona o obligacionim odnosima

TREĆA LICA, KOJA PRETRPE ŠTETU U SUDARU DVA ILI VIŠE MOTORNIH VOZILA U POKRETU, NAKNADU ŠTETE MOGU DA TRAŽE OD SVAKOG IMAOCA MOTORNOG VOZILA POJEDINAČNO ILI OD SVIH IMALACA SOLIDARNO, BEZ OBZIRA NA NJIHOVU KRIVICU ZA ŠTETNI DOGAĐAJ, OSIM UKOLIKO POSTOJE OKOLNOSTI KOJE ISKLJUČUJU NJIHOVU OBJEKTIVNU ODGOVORNOST.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 56 0 P 012963 09 Rev od 25.03.2010. god.)

Član 185. stav 3. i član 190. Zakona o obligacionim odnosima

OŠTEĆENI KOME JE UNIŠTEN STAMBENI OBJEKAT U KOJEM JE ŽIVIO PRIJE ŠTETNOG DOGAĐAJA IMA PRAVO DA MU SE PRI NAKNADE ŠTETE USPOSTAVI MATERIJALNA I STAMBENA SITUACIJA KAKVA JE POSTOJALA PRIJE PROUZROKOVANJA ŠTETE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 51 0 P 002180 09 Rev od 25.03.2010. god.)

Član 189. Zakona o obligacionim odnosima

NAKNADU ŠTETE SA OSNOVA IZGUBLJENE KORISTI ZBOG NEMOGUĆNOSTI KORIŠTENJA POSLOVNOG PROSTORA TUŽITELJ MOŽE OSNOVANO ZAHITIJEVATI SAMO OD MOMENTA KADA JE TUŽENI POSTAO NESAVJESTAN POSJEDNIK TOG POSLOVNOG PROSTORA.

UKOLIKO STRANKE NISU UGOVORILE ROK VRAĆANJA POSLOVNOG PROSTORA, TUŽENI JE SAVJESTAN POSJEDNIK SVE DO MOMENTA DOK GA TUŽITELJ NE POZOVE DA MU PREDU U POSJED POSLOVNI PROSTOR.

PRIGOVOR ISKLJUČIVE ODGOVORNOSTI OŠTEĆENOG ZA ŠTETNI DOGAĐAJ UKLJUČUJE U SEBI I PRIGOVOR PODJELJENE ODGOVORNOSTI.

ZAKLJUČAK O POSTOJANJU I OMJERU PODIJELJENE ODGOVORNOSTI ZAUZET U RANIJOJ PRAVOMOĆNOJ PRESUDI NEMA ZNAČAJ PRESUĐENE STVARI U POGLEDU TOG PRAVNOG PITANJA U DRUGOJ KASNIJOJ PARNICI, PA I UKOLIKO SE RADI O SPORU IZMEĐU ISTIH STRANAKA I POVODOM ZAHTEVA IZ ISTOG ŠTETNOG DOGAĐAJA.

Član 194. Zakona o obligacionim odnosima

Član 13. stav 1. i član 33. stav 1. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Austrije o socijalnom osiguranju

KADA USTANOVA SOCIJALNOG OSIGURANJA (ZAVOD ZA PENZIONO OSIGURANJE IZ AUSTRIJE, KAO REGIONALNA BOLESNIČKA KASA NADLEŽNA PREMA MJESTU

PREBIVALIŠTA ILI BORAVKA OSIGURANIKA) POTRAŽUJE OD ŠTETNIKOVOG BOSANSKO-HERCEGOVAČKOG OSIGURAVATELJA UČINJENE IZDATKE U VEZI SA PRIPADAJUĆIM PRAVIMA ZA SLUČAJ SMRTI SVOGA OSIGURANIKA (ISPLAĆENE PORODIČNE PENZIJE), ONDA SE U SMISLU ČLANA 33. STAV 1. SPORAZUMA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE AUSTRIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU PRAVO OŠTEĆENOG OCJENJUJE PO BOSANSKO-HERCEGOVAČKIM PROPISIMA.

Član 195. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

DA BI TUŽITELJ MOGAO OSNOVANO POTRAŽIVATI NAKNADU TROŠKOVA LIJEČENJA DUŽAN JE U POSTUPKU DOKAZATI DA SU POTRAŽIVANI TROŠKOVI NASTALI TOKOM LIJEČENJA KOJIM SE OTKLANJAJU POSLJEDICE TJELESNE POVREDE (ILI NARUŠENOG ZDRAVLJA) KOJU MU JE PROUZROKOVAO ŠTETNIK.

13.10.2009.god.)

Član 195. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima

ODGOVORNO LICE (DRUŠTVO ZA OSIGURANJE) DUŽNO JE TUŽITELJU NAKNADITI MATERIJALNU ŠTETU ZBOG MANJE OSTVARENE ZARADE NA DRUGOM RADNOM MJESTU, KOJA JE POSLJEDICA TJELESNE POVREDE USLIJED KOJE TUŽITELJ NE MOŽE VIŠE OBAVLJATI SVOJE DOTADAŠNJE POSLOVE VARIOCA, I U SITUACIJI AKO JE TUŽITELJU NAKNADNO PRESTAO RADNI ODNOS ZBOG TEŽE POVREDE RADNE DUŽNOSTI KOD POSLODAVCA KOD KOGA JE BIO ZAPOSLEN U VRIJEME NASTANKA ŠTETNOG DOGAĐAJA, A U MEĐUVREMENU JE ZASNOVAO RADNI ODNOS KOD DRUGOG POSLODAVCA.

PRAVO NA NAKNADU ZA TJELESNO OŠTEĆENJE, KOJU OŠTEĆENI PRIMA PO OSNOVU INVALIDSKOG OSIGURANJA, UTIČE NA ODREĐIVANJE VISINE IZNOSA PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE ZA DUŠEVNE BOLOVE ZBOG UMANJENJA ŽIVOTNE AKTIVNOSTI, ALI NE ISKLJUČUJE PRAVO OŠTEĆENOG NA OVAJ VID NEMATERIJALNE ŠTETE.

Član 376. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

NA PITANJE ZASTARE NAKNADE ŠTETE NASTALE POVREDOM UGOVORNE OBAVEZE PRIMJENJUJU SE ZASTARNI ROKOVI ODREĐENI ZA ZASTARU OBAVEZE ČIJOM JE POVREDOM ŠTETA NASTALA.

Član 82. Zakona o osiguranju imovine i lica

OKOLNOST DA JE OŠTEĆENI PRIJAVU ZA ŠTETU PROUZROKOVANU KRIVICOM NEOSITURANOG MOGORNOG VOZILA PODNIO JEDNOM OSIGURAVAJUĆEM DRUŠTVU, A TUŽBU ZA NAKNADU ŠTETE POVODOM ISTOG ŠTETNOG DOGAĐAJA KASNIJE PODNIO

PROTIV DRUGOG OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA, NE ČINI, SAMA PO SEBI, OSNOVANI TUŽENIKOV PRIGOVOR NEDOSTATKA PASIVNE LEGITIMACIJE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 51 0 P 019366 09 Rev od 20.05.2010. god.)

Član 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

OŠTEĆENJE ILI UNIŠTENJE IMOVINE KOJE JE PROUZROKOVANO ISKLJUČIVO DJELOVANJEM VIŠE SILE NIJE ZAŠTIĆENO PRAVOM NA MIRNO UŽIVANJE IMOVINE IZ ČLANA 6. EVROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA TE ČLANA 1. PROTOKOLA 1. UZ EVROPSKU KONVENCIJU.

17.12.2009.god.)

Član 156. Zakona o obligacionim odnosima

VLASNIK NEKRETNINE KOJA JE IZLOŽENA NEGATIVNIM UTICAJIMA SA SUSJEDNE NEKRETNINE (SMANJENJE OSUNCANOSTI I PREGLEDNOSTI) IMA PRAVO NA NAKNADU ŠTETE SAMO U SLUCAJU AKO TI UTICAJI PO SVOM INTENZITETU U ZNATNOJ MJERI OGRANICAVAJU NJEGOVA VLASNICKA PRAVA, ODNOSNO PRELAZE UOBICAJENE GRANICE. POD ŠTETOM KOJA PRELAZI UOBICAJNE GRANICE, KADA JE U PITANJU

PORODICNA KUĆA, PODRAZUMIJEVA SE TAKAV OBIM ŠTETNIH POSLJEDICA KOJE POD KONKRETNIM OKOLNOSTIMA DJELUJU TAKO DA UGROŽENI OBJEKAT ZA VLASNIKA GUBI SVOJU UPOTREBNU VRIJEDNOST, ILI ZNATNO SMANJUJU NJEGOVU PROMETNU VRIJEDNOST.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-09-

000477 od 01.07.2010. god.)

Član 202. stav 1. i 2. Zakona o odbrani Federacije Bosne i Hercegovine

Član 110. Zakona o radnim odnosima i placama službenika organa uprave

VOJNA MISIJA SE ODVIJA POD OKOLNOSTIMA SA POVEĆANIM RIZIKOM OD OPASNOSTI NASTUPANJA ŠTETE, PA FEDERACIJA BIH ODGOVARA ZA ŠTETU NASTALU PRIPADNIKU VOJSKE F BiH, KAO UCESNIKU VOJNE MISIJE, PO PRAVILIMA OBJEKTIVNE ODGOVORNOSTI ZA OPASNU DJELATNOST.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 64 0 P 001136 09

Rev od 23.11.2010. god.)

NAROCITO TEŠKI INVALIDITET PRETPOSTAVLJA TEŠKO I TRAJNO TJELESNO ILI DUŠEVNO OŠTECENJE ZDRAVLJA NEKE OSOBE ZBOG KOJEG TA OSOBA NIJE SPOSOBNA SAMOSTALNO OBAVLJATI OSNOVNE ŽIVOTNE POTREBE.

000882 od 06.07.2010. god.)

Član 206. stav 1. i 3. Zakona o obligacionim odnosima

Član 73. i Član 82. Zakona o osiguranju imovine i osoba

POSTOJI SOLIDARNA ODGOVORNOST ZA ŠTETU UCESNIKA U SAOBRACAJNOJ NEZGODI KOJI SU ŠTETU PROUZROKOVALI TRECEM LICU RADECI NEZAVISNO JEDAN OD DRUGOG, A NJIHOVI UDJELI U PROUZROKOVANOJ ŠTETI SE NE MOGU UTVRDITI. PRI TOME, ODŠTETNA ODGOVORNOST JEDNOG OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA SA OSNOVA ODREDBE ČLANA 82. ZAKONA O OSIGURANJU IMOVINE I OSOBA NE ISKLJUCUJE ODŠTETNU ODGOVORNOST DRUGOG OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA SA OSNOVA ODREDBE ČLANA 73. ISTOG ZAKONA.

000354 od 21.06.2010. god.)

Član 76. i Član 82. Zakona o osiguranju imovine i osoba

ZA ODŠTETNU ODGOVORNOST ZAJEDNICE OSIGURANJA, I U SLUCAJU KADA JE ŠTETU PROUZROKOVALO NEOSIGURANO VOZILO, ODLUCNA JE VISINA SUME OSIGURANJA KOJA BI MORALA BITI UGOVORENA ZA PUTNICKO MOTORNO VOZILO U CASU ŠTETNOG DOGAĐAJA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-09-

000718 od 14.09.2010. god.)

Otklanjanje izvora opasnosti

Član 16. u vezi sa članom 156. Zakona o obligacionim odnosima.

KORIŠTENJE VLASTITOG PRAVA (DOZVOLJENO KORIŠTENJE JAVNOG PUTA) MOŽE PREDSTAVLJATI ŠTETNU RADNJU UKOLIKO TO VRŠENJE PRAVA 39 PREDSTAVLJA IZVOR OPASNOSTI ŠTETE I AKO JE LICE KOJE SE KORISTILO SVOJIM PRVOM PROPUSTILO PREDUZETI MJERE ZA ZAŠTITU IMOVINE DRUGIH LICA.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-08-000498 od 02.06.2009. god.)

Naknada štete – obračun amortizacije

Član 154. i član 190 ZOO

OD UTVRĐENOG IZNOSA TOTALNE MATERIJALNE ŠTETE ODBIJA SE IZNOS AMORTIZACIJE UNIŠTENOG GRAĐEVINSKOG OBJEKTA UKOLIKO SE RADI O OBJEKTU KOJI NE PREDSTAVLJA DOM OŠTEĆENOG.

Naknada štete – odobrenje za građenje

Član 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima.

IZDAVANJEM ODOBRENJA ZA GRAĐENJE NADLEŽNI ORGAN UPRAVE GARANTUJE SIGURNOST GRAĐENJA NA ODOBRENOJ LOKACIJI, PA PROPUST NADLEŽNOG ORGANA UPRAVE DA U POSTUPKU IZDAVANJA NAVEDENOG ODOBRENJA ZATRAŽI PREDUZIMANJE ISTRAŽIVAČKIH RADOVA RADI UTVRĐIVANJA GEOLOŠKOG SASTAVA TLA I NJEGOVE NOSIVOSTI I STABILNOSTI (GEOMEHANIČKO ISPITIVANJE TLA) PREDSTAVLJA NEZAKONIT I NEPRAVILAN RAD U SMISLU ODREDBE ČLANA 172. STAV 1. ZOO.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-08-000552 od 03.09.2009. god.)

Opasna stvar

Član 173. ZOO

ELEKTRIČNA MAŠINA ZA MLJEVENJE MESA PREDSTAVLJA OPASNU STVAR PA ZA ŠTETU KOJA POTIČE OD TE MAŠINE ODGOVARA NJEN IMALAC (VLASNIK MESNICE) PO PRINCIPU OBJEKTIVNE ODGOVORNOSTI.

Doprinos maloljetnog oštećenika

Član 177. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima.

OŠTEĆENI, KOJI JE POVRIJEĐEN UDAROM LOKOMOTIVE ZA VRIJEME DOK JE PRELAZIO PRUGU NA FREKVENTNOJ ŽELJEZNIČKOJ STANICI, NA MIJESTU KOJE NIJE PREDVIĐENO KAO PRUŽNI PROLAZ, DOPRINIO JE NASTANKU ŠTETNOG DOGAĐAJA JER JE U ŽIVOTNOJ DOBI OD 11 GODINA MOGAO JE ZAKLJUČITI DA PRELAZI PRUGU NA NEDOZVOLJENOM MJESTU OD KOGA POSTOJI POVEĆAN RIZIK NASTANKA ŠTETE, TIM VIŠE ŠTO JE OD OSOBLJA ŠKOLE, KAO I OSTALI UČENICI, BIO UPOZNAT I UPOZORAVAN NA RIZIKE TAKVOG PONAŠANJA.

Posebni slučajevi odgovornosti

Član 180. Zakona o obligacionim odnosima.

SVAKI AKT NASILJA, U KOJI SVAKAKO SPADA I PODMETANJE POŽARA, NE MOŽE SE SMATRATI AKTOM NASILJA ILI TERORA U SMISLU ODREDBE ČLANA 180. ZOO IZ KOJEG BI

PROIZILAZILA POSEBNA ODGOVORNOST FEDERACIJE BIH, TAKO DA ISTA NE ODGOVARA ZA ŠTETU NASTALU POŽAROM PODMETNUTIM OD STRANE NEPOZNATOG LICA UKOLIKO TAKAV AKT NASILJA NIJE USMJEREN NA RUŠENJE FEDERACIJE, NJENOG USTAVNOG PORETKA ILI NJENIH NAJVIŠIH ORGANA, ODNOSNO UKOLIKO TAKAV AKT NASILJA NIJE MOTIVISAN POLITIČKIM POBUDAMA.

Naknada štete – tjelesna povreda

Član 195. Zakona o obligacionim odnosima.

DOKAZANA OKOLNOST DA TUŽITELJ ZBOG POVREDE NIJE U MOGUĆNOSTI OBAVLJATI TEŽE POLJOPRIVREDNE POSLOVE, KOJIMA SE NESPORNO BAVIO KAO DOPUNSKIM RADOM PRIJE POVRIJEĐIVANJA, SAME PO SEBI, U ODSUSTVU GUBITKA ZARADE ILI IZDATAKA IZ IMOVINE, NE STVARAJU OSNOV ZA DOSUĐENJE NAKNADE MATERIJALNE ŠTETE PO ODREDBI ČLANA 195. STAV 2. ZOO-A.

Odgovornost naručioca posla

Član 207. Zakona o obligacionim odnosima.

ZA MOGUĆNOST UTVRĐIVANJA ČINJENICE KOJE LICE JE BILO NARUČILAC ODNOSNO IZVOĐAČ IZVEDENIH GRAĐEVINSKIH RADOVA NIJE NEOPHODAN USLOV POSTOJANJE PISMENOG UGOVORA O GRAĐENJU U SMISLU ČLANA 630. ZOO, VEĆ SE TA ČINJENICA, U ODSUSTVU PISMENOG UGOVORA O GRAĐENJU, KAO FAKTIČKO PITANJE MOŽE UTVRĐITI I DRUGIM DOKAZNIM SREDSTVIMA.

ZA PRAVILNU PRIMJENU ODREDBE ČLANA 207. ZOO ODLUČNO JE SAMO DA LI JE ŠTETA NA NEKRETNINI NASTALA U VEZI SA IZVOĐENJEM RADOVA, PA SE PRVOTUŽENA, KAO STVARNI NARUČILAC TIH RADOVA, NE MOŽE OSLOBODITI OBAVEZE NAKNADE ŠTETE OKOLNOŠĆU DA SU RADOVI EVENTUALNO IZVEDENI NA REGIONALNOJ CESTI ZA ČIJE ODRŽAVANJE I REKONSTRUKCIJU SU NADLEŽNI KANTONALNI ORGANI.

Odgovornost izvođača radova

ZA POSTOJANJE ODŠTETNE ODGOVORNOSTI IZVOĐAČA RADOVA ZA ŠTETU NASTALU NA NEKRETNINI BEZ UTICAJA JE OKOLNOST DA LI JE IZVOĐAČ REGISTROVAN ZA IZVOĐENJE GRAĐEVINSKIH RADOVA I DA LI JE TE RADOVE OBAVIO BEZ ODOBRENJA NEKOG NJEMU NADREĐENOG ORGANA.

Građansko pravni imunitet

TUŽBA RADI NAKNADE ŠTETE PROTIV SUDIJE ZBOG NEZAKONITOG ILI NEPRAVILNOG RADA IMA SE ODBACITI KAO NEDOPUŠTENA.

(Zaključak Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda FBiH sa sjednice od 26.10.2009. god.)

Član 154. stav 1. u vezi sa članom 158. Zakona o obligacionim odnosima

KOD UTVRĐENJA DA JE PRVOTUŽENI, KAO FIZIČKO LICE, IZVRŠIO SJEČU TAČNO OZNAČENIH STABALA NA OSNOVU ODOBRENJA DRUGOTUŽENOG, KAO OVLAŠTENOG JAVNOG PREDUZEĆA ZA GAZDOVANJE ŠUMOM, NA STRANI PRVOTUŽENOG NEMA ODGOVORNOSTI PO OSNOVU KRIVICE ZA PROUZROKOVANU ŠTETU.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj:070-0-Rev-07-000570 od 15.07.2008. god.)

Član 154., 155. i 200. Zakona o obligacionim odnosima u vezi sa članom 437. stav 3. i 439. stav 1 a) Zakona o krivičnom postupku

ŠTETA ZBOG NEOSNOVANOG LIŠENJA SLOBODE UVIJEK POTIČE IZ NEOPRAVDANOG PRITVORA, PA UKOLIKO TUŽITELJ NIJE BIO U PRITVORU TO MU NE PRIPADA NAKNADA ŠTETE PO OSNOVU ODREDBE ČLANA 439. STAV 1. A) ZKP.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-07-001068 od 08.05.2008. god.)

Član 154., 155., 158., 206., 946. stav 3., 954. stav 3. 957. stav 2. i 959. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima.

UGOVARAČ OSIGURANJA NE MOŽE TRAŽITI OTKUPNU VRIJEDNOST POLICE OSIGURANJA BEZ ZNANJA I PRISTANKA OSIGURANIKA AKO JE ODREĐIVANJE KORISNIKA POSTALO NEOPOZIVO. PRI TOME JE NEBITNO IZ ČIJIH SREDSTAVA SU PLAĆANE PREMIJE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-07-001079 od 11.9.2008. god.)

Član 154. stav 2. i član 174. Zakona o obligacionim odnosima

Član 53. i član 87. Uredbe o kriterijima i normativima raspoređivanja građana i materijalnih sredstava u oružane snage i druge potrebe odbrane

NE RADI SE O RATNOJ ŠTETI UKOLIKO JE TUŽIOČEVA PORODIČNA KUĆA MOBILISANA TOKOM RATA ZA POTREBE ARMije R BiH, KOJA JE PORED TE KUĆE ZA VRIJEME RATA I IZVOĐENJA BORBENIH DEJSTAVA POSTAVILA TENK, USLIJED ČIJEG JE DJELOVANJA PORODIČNA KUĆA POSTALA STATIČKI NESTABILNA I FIZIČKI OŠTEĆENA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-06-000265 od 26.02.2008. god.)

Član 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima

MINA PREDSTAVLJA OPASNU STVAR, PA PROPUST IMAOCA TE STVARI DA UKLONI IZVOR OPASNOSTI NASTANKA ŠTETE KOJA POTIČE OD TE STVARI ČINI ISTOG OBJEKTIVNO

ODGOVORNIM ZA NAKNADU ŠTETE. SMATRA SE DA ŠTETA POTIČE OD OPASNE STVARI, IZUZEV AKO SE DOKAŽE DA TA STVAR NIJE PROUZROKOVALA ŠTETU.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj:070-0-Rev-07-001228 od 07.10.2008. god.)

Član 173., 174. stav 1. i 177. stav 2. i 3. Zakona o obligacionim odnosima

UZROČNOST KAO PRETPOSTAVKA ODŠTETNE ODGOVORNOSTI NE MORA POSTOJATI SAMO I ISKLJUČIVO KAO NEPOSREDNA VEZA IZMEĐU POSLJEDNJEG UZROKA I ŠTETNE POSLJEDICE, JER JE MOGUĆE DA JE TAJ POSLJEDNJI UZROK, ZBOG KOJEG ŠTETNIK INAČE NE BI SNOSIO ODGOVORNOST ZA ŠTETU, IZAZVAN ONIM UZROKOM ZBOG ČIJEG UČINKA ŠTETNIK ODGOVARA ZA ŠTETU.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-07-000098 od 22.05.2008. god.)

Član 178., 206. i 414 Zakona o obligacionim odnosima

U SLUČAJU UDESA IZAZVANOG MOTORNIM VOZILIMA U POKRETU IMAOCI MOTORNIH VOZILA ODGOVARAJU JEDAN DRUGOM ZA PROUZROKOVANU ŠTETU SRAZMJERNO SVOJIM SKRIVLJENIM DOPRINOSIMA. MOTORNO VOZILO ZAUSTAVLJENO U SAOBRAĆAJU RADI IZBJEGAVANJA SUDARA SA DRUGIM MOTORNIM VOZILOM U POKRETU JESTE TAKOĐER MOTORNO VOZILO U POKRETU, JER SE VOZILO UPOTREBLJAVA UKLJUČIVANJEM U JAVNI SAOBRAĆAJ, PRI ČEMU NIJE ODLUČNO DA LI JE ONO U POKRETU ILI MIRUJE. STOGA SE VLASNIK TAKVOG MOTORNOG VOZILA, KOJE JE TAKOĐER SUDJELOVALO U SAOBRAĆAJNOJ NEZGODI, NE MOŽE PREMA DRUGIM IMAOCIMA MOTORNIH VOZILA, UČESNICIMA ISTE SAOBRAĆAJNE NEZGODE, SMATRATI TREĆIM LICEM, KOJEM BI DRUGI UČESNICI SAOBRAĆAJNE NEZGODE ODGOVARALI PO PRINCIPU UZROČNOSTI I SOLIDARNOSTI.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj:070-0-Rev-07-001548 od 02.12.2008. god.)

Član 185. i 189. Zakona o obligacionim odnosima

Član 59. Osnovnog zakona o rudarstvu

RIZIK GRAĐENJA NA LOKACIJI KOJA SE NALAZI U OKVIRU PROGLAŠENOG EKSPLOATACIONOG POLJA, BEZ PRETHODNO PRIBAVLJENOG MIŠLJENJA RUDARSKOG PREDUZEĆA O MOGUĆNOSTI GRAĐENJA OBJEKTA S OBZIROM NA RUDARSKE RADOVE, PRELAZI SA GRADITELJA I NA LICE KOJE JE TAKAV OBJEKAT STEKLO PRAVNIM POSLOM OD GRADITELJA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-07-000559 od 03.07.2008. god.)

Član 8. i 10. Zakona o zaštiti od klevete Federacije Bosne i Hercegovine

**NEPOSTUPANJE PO ODREDBI ČLANA 8. ZAKONA O ZAŠTITI OD KLEVETE FBiH PRIJE
PODNOŠENJA TUŽBE NE ZNAČI GUBITAK PRAVA NA SUDSKU ZAŠTITU.**

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-07-000954 od 23.10.2008.god.)

Član 154. i 180. Zkona o obligacionim odnosima

Član 7., 9. i 11. Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana

Član 17. d. stav 3. Zakona o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana

**ZA ŠTETU NA IMOVINI, KOJU JE VLASNIK NAPUSTIO 1996. god. USLJED NESIGURNIH
PORATNIH OKOLNOSTI, NASTALU KRAĐOM I RAZBOJNIŠTVOM OD STRANE
NEPOZNATNIH LICA, NE ODGOVARAJU NI FEDERACIJA, NI KANTON, NI OPĆINA.**

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-000859 od 08.05.2007. god.)

Član 173., 174., 177. stav 1., 2. i 3. Zakona o obligacionim odnosima

**VOZILO „PAUK“ U RADU I NJEGOVA KLIZAVA PLATFORMA PREDSTAVLJAJU OPASNU
STVAR, PA JE NJGOV VLASNIK ODGOVORAN ZA ŠTETU PO PRINCIPU OBJEKTIVNE
ODGOVORNOSTI.**

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-000939 od 23.08.2007. god.)

Član 262. Zakona o obligacionim odnosima

Član 5. stav 1. poglavlje IX Ustava Federacije BiH

Član 60. stav 1. Zakona o putevima

Član 18. stav 1. Uredbe o cestama HZ HB

**ZA ŠTETU U SAOBRAĆAJNOM UDESU NASTALU ZBOG ZALEĐENOG KOLOVOZA
ODGOVARAJU SOLIDARNO PREDUZEĆE ZA ODRŽAVANJE PUTEVA I DIREKCIJA CESTA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE.**

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-000659 od 10.07.2007. god.)

Član 154. stav 1. i 2, 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima.

Član 85. Zakona o radu.

ZA ŠTETU NA RADU PO ODREDBAMA ČLANA 154. STAV 1. ZOO POSLODAVAC ODGOVARA ZAPOSLENIKU AKO JE ŠTETA POSLJEDICA PROPUSTA U ZAŠTITI NA RADU ILI NEKOJ DRUGOJ PROTUPRAVNOJ RADNJI POSLODAVCA, A ZA ŠTETU PO ODREDBAMA ČLANA 154. STAV 2. ZOO POSLODAVAC ODGOVORA U SLUČAJU KADA JE ŠTETA NASTALA U VEZI SA OPASNOM STVARI, ODNOSNO OPASNOM DJELATNOŠĆU.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev–1172/05 od 03.10.2006. god.)

Član 155, 372, 376, 377. i 388. Zakona o obligacionim odnosima.

POTRAŽIVANJE NAKNADE SUKCESIVNO NASTALE ŠTETE ZASTARJEVA U USLOVIMA IZ ČLANA 376. I 377. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev–1169/05 od 14.09.2006. god.).

Član 156. Zakona o obligacionim odnosima.

Član 9. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima.

OSOBA KOJA PRETRPI ŠTETU ZBOG VRŠENJA OPŠTE-KORISNE DJELATNOSTI ZA KOJU JE DOBIJENA DOZVOLA OD NADLEŽNOG ORGANA, MOŽE TRAŽITI NAKNADU ŠTETE KOJA PRELAZI NORMALNE GRANICE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev–663/04 od 22.11.2005. god.).

Član 195. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima.

OŠTEĆENIKU PRIPADA PRAVO NA NAKNADU ŠTETE U VIDU IZGUBLJENE ZARADE AKO ZBOG NESPOSOBNOSTI ZA RAD IZAZVANE POVREDOM NIJE U MOGUĆNOSTI OSTVARITI ONU MATERIJALNU KORIST OD POLJOPRIVREDNE DJELATNOSTI KOJU BI IZVJESNO OSTVARIO DA NIJE NASTUPILA NESPOSOBNOST ZA RAD.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev–512/05 od 13.06.2006. god.)

Član 200. Zakona o obligacionim odnosima.

UTVRĐIVANJE VISINE NOVČANE NAKNADE (SATISFAKCIJE) ZA NEIMOVINSKU ŠTETU PREDSTAVLJA PRIMJENU MATERIJALNOG PRAVA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 070–0–Rev–06–000380 od 15.03.2007. god.).

Član 204. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

PRAVO NA NAKNADU NEIMOVINSKE ŠTETE JE LIČNO PRAVO OŠTEĆENOG I PRELAZI NA NASLJEDNIKE SAMO AKO JE PRIZNATO PRAVOSNAŽNOM PRESUDOM.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev-619/05 od 22.08.2006. god.)

Član 4. tačka d) i član 6. stav 2. Zakona o zaštiti od klevete FBiH

TUŽENI KOJI NIJE AUTOR TEKSTA NIJE PASIVNO LEGITIMISAN U SLUČAJU KADA JE KLEVETNIČKO IZRAŽAVANJE IZNESENO PUTEM SREDSTVA JAVNOG INFORMISANJA. (POD AUTOROM SE NE SMATRA LICE KOJE JE DALO INFORMACIJU ILI IZJAVU SREDSTVIMA JAVNOG INFORMISANJA, VEĆ SE POD AUTOROM PREMA SAMOM TEKSTU ZAKONA, PODRAZUMIJEVA LICE KOJE OBRAĐUJE ODREĐENU TEMU U OBJAVLJENOJ INFORMACIJI.)

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: GŽ-155/05 od 22.12.2005. god.)

Član 10. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 3. i 4. tačka d) Zakona o zaštiti od klevete FBiH

DA BI IZNOŠENJE ILI PRONOŠENJE IZRAŽAVANJA U SMISLU ODREDBE ČLANA 4. TAČKA d) ZAKONA O ZAŠTITI OD KLEVETE FBIH PREDSTAVLJALO DJELO KLEVETE, NUŽNO JE DA SE ISTINITOST ILI NEISTINITOST IZNESENE ČINJENICE, ODNOSNO ČINJENIČNOG TVRĐENJA MOŽE DOKAZIVATI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: GŽ-125/05 od 29.09.2005. god.)

Član 222. i 191. Zakona o obligacionim odnosima

SUD MOŽE SMANJITI OBAVEZU NAKNADE ŠTETE ILI GESTORA POTPUNO OSLOBODITI OD OBAVEZE AKO NJEGOVA ODGOVORNOST NIJE TEŽA OD NJEGOVE OBIČNE NEPAŽNJE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev-479/03 od 24.6.2004. god.)

Član 4. tačka d), član 6. i 10. stav 1. Zakona o zaštiti od klevete FBiH

Član 31. Zakona o javnom informisanju

KOD DOSUĐENJA NAKNADE ŠTETE ZBOG KLEVETE NIJE POTREBNO UTVRĐIVATI INTENZITET I DUŽINU PRETRPLJENOG DUŠEVNOG BOLA OŠTEĆENOG, VEĆ KOLIKO IZNESENA KLEVETA MOŽE ŠKODITI ČASTI I UGLEDU TOG LICA PO SHVATANJIMA SREDINE U KOJOJ ŽIVI I OPĆE USVOJENIM DRUŠTVENIM NORMAMA.

DOSUĐENJEM NAKNADE ŠTETE ZBOG KLEVETE NE UVODI SE CENZURA ŠTAMPE, JER JE PRAVO NA SLOBODU IZRAŽAVANJA I PRENOŠENJA INFORMACIJA IZ ČLANA 10. STAV 1. EVROPSKE KONVENCIJE O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA OGRANIČENO, IZMEĐU OSTALOG, I ZAŠTITOM UGLEDA I PRAVA DRUGIH.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: GŽ-37/04 od 15.6.2004. god.)

Član 1. i 3. Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju tražbina nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti

Član 154. Zakona o obveznim odnosima

NISU PROGLAŠENE JAVNIM DUGOM NOVČANE TRAŽBINE PREMA FEDERACIJI BiH, NASTALE ZA VRIJEME RATNOG STANJA I NEPOSREDNE RATNE OPASNOSTI, KADA POTJEČU IZ DELIKTNE ODGOVORNOSTI .

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, br. Rev-208/02 od 20.5.2004.god.)

NAKNADA ŠTETE

-čl. 177. st. 2. Zakona o obligacionim odnosima

DO ŠTETNOG DOGAĐAJA JE DOŠLO ISKLJUČIVOM RADNJOM TUŽITELJICE KOJA NIJE SAČEKALA DA VOZ STANE I DA TEK NAKON ŠTO SA SIGURNOŠĆU UTVRDI DA JE VOZ STAO IZAĐE IZ VOZA PA SU TIME ISPUNJENI ZAKONSKI USLOVI DA SE TUŽENI KAO VLASNIK OPASNE STVARI OSLOBODI OD OBJEKTIVNE ODGOVORNOSTI ZA NASTALU ŠTETU.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu nematerijalne štete iz štetnog događaja koji se desio dana 01.02.1996. godine.

Odlučujući o navedenom zahtjevu prvostepeni sud utvrđuje da je navedenog dana tužiteljica povrijeđena prilikom izlaska voza na stajalištu kod I., da je do povređivanja došlo isključivom radnjom tužiteljice koja je iz voza iskakala prije njegovog zaustavljanja, da tužiteljica nije mogla poduzeti radnju silaženja dok se prethodno ne uvjeri da je voz stao, pa da je nastalo povređivanje isključivo njena krivica, da su time ispunjeni uslovi iz odredbe čl. 177. st. 2. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/86, 57/89 i „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 i 3/96) da se tuženi kao imalac opasne stvari oslobodi objektivne odgovornosti, pa sudi tako što u cjelosti odbija tužbeni zahtjev tužiteljice za naknadu po svim vidovima nematerijalne štete.

Ovaj sud u cjelosti prihvata činjenična utvrđenja i pravni zaključak prvostepenog suda, jer su utemeljeni na dokazima provedenim tokom prvostepenog postupka.

Naime, tokom prvostepenog postupka u svojstvu svjedoka je saslušana J. G., komšinica tužiteljice i neposredno prisutna prilikom povređivanja tužiteljice, komšija G. S. koji je kritičnog dana putovao istim vozom i Đ. B., radnik tuženog koji je kritičnog dana na predmetnom stajalištu obavljao poslove čuvara prelaza, a cijenjeni su i iskazi J. G. i Đ. B. koje su kod CJB B. L. dali neposredno nakon predmetnog štetnog događaja (Službene zabilješke od 01.02.1996. godine). Ovi provedeni dokazi su dali osnova prvostepenom sudu za zaključak da je neposredni

očevidac nezgode J. G. se različito izjašnjavala kod davanja izjave CJB i prilikom saslušanja u svojstvu svjedoka kod suda, dok se iskazi Đ. B. u bitnom ne razlikuju.

Tako svjedok J. G. u svom iskazu kod CJB navodi da je voz „do te mjere usporio da je trebalo još samo da stane i mi smo se pripremale za izlazak. Odjednom je voz počeo ubrzavati i u tom momentu je M. kako je bila na prvoj stepenici skočila na asfalt i vazduh ju je oborio kako je voz išao“, pa proizilazi da je prema ovom iskazu voz bio u pokretu kada je tužiteljica skakala na asfalt. Ova svjedokinja se kod suda izjašnjava tako što navodi da je voz stao na stanici, ali da je naglo ponovo krenuo i da je usljed toga tužiteljica, koja je već bila zakoračila na podest za silaženje, pala, dok se svjedokinja koja je stajala neposredno do tužiteljice uhvatila za željeznu šipku i održala, pa se, dakle, ova svjedokinja kod suda drugačije izjašnjava.

Ne stoje žalbeni navodi da prvostepeni sud pogrešno cijeni iskaze svjedoka Đ. B. s obzirom da u iskazu kod CJB navodi da „je voz usporio, ona je mislila da će se zaustaviti i spremala za izlazak. Kako je voz usporio i već prošao pristanište povećavao je brzinu i V. je u tom momentu iskočila iz voza“, te „kako voz nije stao ona je dok je išao iskočila i pala na asfalt“, pa, dakle, u svom iskazu tvrdi da je voz bio u pokretu u momentu kada je tužiteljica skakala iz voza. U iskazu kod suda navodi da je voz lagano kretao i da je „vidio tužiteljicu kako je požurila da iskoči iz voza, odnosno vidio sam kako je iskočila iz voza“, te smatra da se navedeno ne bi desilo da se voz potpuno zaustavio, što znači da se kod suda izjašnjava tako da u momentu iskakanja tužiteljice voz nije stajao.

Svjedok G. S. sudu izjavljuje da je iz voza navedenog dana izašao na suprotnu stranu od stajališta, da je voz stao par metara nakon stajališta, ali svjedoku nije poznato da li je tog dana voz stao zbog stanice ili usljed pada tužiteljice s obzirom da se na tom stajalištu voz nije zaustavljao svakog dana.

Iz svih provedenih dokaza je ostalo neutvrđeno da li je predmetnog dana voz stao radi izlaska putnika ili pada tužiteljica (o tome se J. G. i Đ. B. različito izjašnjavaju kod CJB B. L.) s obzirom da je nesporno da voz nekada jeste a nekada nije stajao na tom stajalištu, ali navedeno nije od odlučnog značaja za utvrđenje da je tužiteljica iz voza skakala dok se isti nalazio u pokretu, dakle, nije stajao.

Kod takvog utvrđenja, pravilan je zaključak prvostepenog suda da je do štetnog događaja došlo isključivom radnjom tužiteljice koja nije sačekala da voz stane i da tek nakon što sa sigurnošću utvrdi da je voz stao (s obzirom na utvrđenje da voz nije imao obavezu stajanja na tom stajalištu, ali je često zbog radnika „I.“ stajao) da izađe iz voza, pa da su time ispunjeni uslovi iz odredbe čl. 177. st. 2. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/86, 57/89 i „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 i 3/96) da se tuženi kao vlasnik opasne stvari (voza) oslobodi od objektivne odgovornosti. Isto tako, prvostepeni sud pravilno nalazi da se ima uzeti da su iskazi kod CJB B. L. vjerodostojniji u odnosu na iskaz kod suda s obzirom na činjenicu da su dati neposredno nakon povređivanja tužiteljice dok su izjave kod suda date nakon nekoliko godina.

Žalbeni navodi da prvostepeni sud pogrešno cijeni iskaze saslušanih svjedoka po shvatanju ovog suda ne stoje. Takođe, ne stoje navodi da niko nije izjavio da je tužiteljica skakala iz voza, jer su se upravo tako izjasnili J. G. i Đ. B., kod CJB B. L. Dalji navodi da je pobijana presuda zasnovana na Zapisnicima (zabilješkama) CJB koji ne mogu imati karakter dokaza prema odredbama Zakona o parničnom postupku i koji dokazi nisu provedeni na glavnoj raspravi ne stoje, jer su ovi dokazi čitani na ročištu za glavnu raspravu, a nisu suprotni odredbama Zakona o parničnom postupku koje regulišu dokazna sredstva. Žalbeni razlozi da je tuženi time što je voz nekada na predmetnom stajalištu stajao, a nekada nije, upravo takvim ponašanjem doveo putnike u visok stepen rizika, po shvatanju ovog suda upravo govore o tome da se tužiteljica morala sa sigurnošću prethodno uvjeriti da je voz stao, pa tek tada preduzeti radnju silaženja, s obzirom da je bila upoznata sa navedenim, te s obzirom da prema redu vožnje voz navedenog dana nije imao obavezu stajanja. Isto tako, odgovornost tuženog ne proizilazi ni iz odredbe čl. 684. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/86, 57/89 i „Službeni glasnik RS“,

broj: 17/93 i 3/96), na koju zakonsku odredbu se žalba poziva, s obzirom da je i prema ovoj zakonskoj odredbi isključena odgovornost prevoznika ukoliko je šteta uzrokovana radnjom putnika kao u konkretnom slučaju.

(Presuda Okružnog suda Banjaluka broj GŽ-273/04 od 13.06.2006.)

Odgovornost od opasne stvari ili opasne djelatnosti

P R E S U D A

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u G. broj P-950/99 od 06.12.2000 godine odbijeni su tužioci s tužbenim zahtjevom za naknadu materijalne štete u iznosu od 9.000,00 KM za troškove sahrane i održavanja groblja i nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog smrti bliskog lica i to prvotužilja M. S. u iznosu od 20.000,00 KM, a drugotužilac M. G. u iznosu od 30.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate. Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u B. L. broj GŽ-901/01 od 10.04.2003 godine žalba tužilaca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužioci su protiv drugostepene presude izjavili reviziju «iz svih razloga propisanih odredbom člana 385. ZPP» s prijedlogom da se obje nižestepene presude ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Republički javni tužilac se nije izjasnio o reviziji u smislu člana 390. stav 3. ranijeg Zakona o parničnom postupku («Službeni list SFRJ», br. 4/77 do 35/91 i «Službeni glasnik RS», br.17/93 do 32/94, u daem tekstu: raniji ZPP).

Revizija nije osnovana.

Tužbom se traži naknada nematerijalne i materijalne štete zbog smrti bliskog lica.

Prvostepeni sud je utvrdio da je M. Z., sin prvotužilje i brat drugotužioca poginuo kao vozač borbenog vozila 02.05.1995 godine na kanalu S. u Z. S., kao pripadnik S. V. K.. Pošto je prethodnik tužilaca poginuo na teritoriji R. H., taj sud je zaključio da nisu ostvareni uslovi iz odredaba članova 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima («Službeni list SFRJ», br. 29/78, 39/85 i 57/89 i «Službeni glasnik RS», br.17/93 i 3/96, u daljem tekstu: ZOO) da se tužiocima dosudi zahtjevana naknada štete, zbog njegove smrti, pa je tužbeni zahtjev odbio ukazujući da se «u ovoj pravnoj stvari radi o promašenoj pasivnoj legitimaciji jer poginuli u momentu štetnog događaja nije bio pripadnik VRS niti je po naređenju VRS bio upućen na borbeni zadatak u kome je poginuo». Prema stanovištu tog suda «sklapanje vojnih saveza o zajedničkoj odbrani ne može biti dovoljan momenat da bi druga strana potpisnik saveza preuzela odgovornost za štete proistekle iz aktivnosti druge strane».

Stanovište prvostepenog suda prihvatio je i drugostepeni sud, ukazavši pored ostalog i na to da «pogibija bliskog srodnika tužitelja nije u adekvatnoj uzročnoj vezi sa opasnom djelatnošću tužene niti potiče od opasne stvari čiji je imalac tužena».

Shvatanja nižestepenih sudova su i po ocjeni ovog suda pravilna.

Tokom postupka bilo je nesporno da pravni prethodnik tužilaca nije bio pripadnik V.R.K., nego V. R. S. K. i da je poginuo na kanalu S. u Z. S., R. H., u borbenim dejstvima koja je izvodila V. R. S. K., bez sadejstva sa V. R. S. Nije prema tome postojala uzročna veza između štete koju su pretrpjeli tužioci i opasne djelatnosti kojom se bavi tužena,

pa se, samim tim, nisu ostvarili ni uslovi iz članova 173. i 174. ZOO da im se dosudi naknada štete. Kako proizilazi iz naprijed izloženog, tužena nije pasivno legitimisana u ovom sporu.

Nisu osnovani revizionni navodi da se drugostepeni sud «nije uopšte osvrtao na navode žalbe niti ih je obrazložio sa aspekta svoje odluke o odbijanju žalbe». Na sve bitne razloge žalbe, taj sud je dao zadovoljavajuće odgovore. Deklaracija i vojni sporazum, na koje se poziva revizija, akti su političke prirode (kako to priznaju i revidenti) i njima nije uspostavljena odgovornost V. R. S., odnosno R. S. za ovakve štete. Prema stanju u spisima, u oružanoj akciji od 02.05.1995 godine u kojoj je smrtno stradao prethodnik tužilaca, nije postojala jedinstvena komanda za jedinice V. R. S. i V. R. S. K.

Okolnost da je «prvotужiteljica ostvarila prava po osnovu Zakona o pravima boraca... te da i danas prima invalidninu na području Opštine G., kako se tvrdi u reviziji, bez uticaja je, s obzirom na naprijed rečeno, na presuđenje u ovom sporu.

Pobijana presuda nema prema tome nedostataka na koje se ukazuje u reviziji i na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Zbog toga je, u smislu odredaba člana 456. stav 1. važećeg Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", br. 58/03 i 85/03) u vezi sa članom 393. ranijeg ZPP, revizija tužilaca odbijena kao neosnovana.

(Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske Rev- 444/03. od 28.03.2005.g.)

Revizija tužene se uvažava, drugostepena presuda Okružnog suda u B. L. broj GŽ-942/03 od 2.2.2005. godine se ukida u dosuđujućem dijelu u odnosu na tužioca S. D. i u tom dijelu predmet se vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Revizija tužioca S. D. se odbija.

Prvostepenom djelimičnom presudom Osnovnog suda u B. L. broj P- 3007/98 od 30.12.2002. godine obavezana je tužena R. S.-V. R. S. da isplati prvotуžiocu S. D. 2.000,00 KM za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja opšte životne aktivnosti, 1.600,00 KM za pretrpljene fizičke bolove, 1.000,00 KM za pretrpljeni strah i 500,00 KM za duševne bolove zbog naruženosti, ukupno 5.100,00 KM, a drugotуžilji S. D. – 3.300,00 KM za duševne bolove zbog umanjenja opšte životne aktivnosti, 2.000,00 KM za pretrpljene fizičke bolove, 1.400,00 KM za pretrpljeni strah i 500,00 KM za duševne bolove zbog naruženosti, ukupno 7.200,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja pa do isplate, u roku od 15 dana po pravosnažnosti djelimične presude, pod prijetnjom izvršenja. Preko dosuđenih iznosa tužioci su odbijeni sa zahtjevom za naknadu nematerijalne štete. Ostali dio tužbenog zahtjeva (za naknadu materijalne štete), kao i odluka o parničnim troškovima, ostavljeni su za kasniju presudu.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u B. L. broj GŽ-942/03 od

2.2.2005. godine žalba tužene je djelimično uvažena i prvostepena presuda preinačena tako što je tužbeni zahtjev prvotуžioca za isplatu naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja opšte životne aktivnosti i naruženosti odbijen, dok je tužbeni zahtjev drugotуžilje odbijen u cjelini. U preostalom dosuđujućem dijelu u odnosu na prvotуžioca, žalba tužene je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Žalba tužilaca je odbijena u cjelini.

Tužena je izjavila reviziju protiv drugostepene presude zbog pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se ta presuda preinači tako što bi zahtjev prvotуžioca bio u cjelini odbijen.

Prvotуžilac je dostavio odgovor na reviziju u roku od 30 dana od dana prijema drugostepene presude i revizije tužene. Ovaj sud je prihvatio odgovor prvotуžioca kao samostalnu reviziju, s obzirom da prema svojoj sadržini ima elemente ovog vanrednog pravnog l i jeka.

Revizija tužene je po ocjeni ovoga suda osnovana, a revizija prvotуžioca nije osnovana.

Tužbom se traži naknada nematerijalne i materijalne štete, nastale na ličnim i materijalnim dobrima tužilaca u vrijeme ratnih događaja.

Prvostepeni sud je utvrdio da je grupa vojnika Vojne pošte 4627 B.L., u kasnim večernjim časovima dana 8. januara 1993. godine došla kući tužilaca, koja se nalazi u B. L.. Drugotužilja (ona je majka prvotužioca) nije smjela da im otvori vrata, jer je bila noć, a prvotužilac je trenutno bio odsutan. Vojnici su otišli i vratili se pošto je prvotužilac stigao kući. Nisu se predstavljali kao vojni policajci, pa im ni prvotužilac nije otvorio vrata. Oni su počeli pucati po kući i provalili su vrata. Navodno ih je bilo preko dvadeset. Tužioce su tukli čizmama i nanijeli im tjelesne povrede zbog kojih su oni neko vrijeme bili na bolničkom liječenju, a nanijeli su im štetu i na zgradi u kojoj žive. Protiv prvotužioca vođen je krivični postupak pred Vojnim sudom u Banjoj Luci radi krivičnog djela iz člana 206. stav 2. u vezi sa stavom 1. preuzetog KZ SFRJ (napad na vojno lice u vršenju vojne službe) koji je, zbog amnestije, obustavljen rješenjem tog suda broj IK-210/93 od 2.9.1996. godine. Na zahtjev prvotužioca bio je pokrenut istražni postupak protiv vojnika P. G., D. R., V. B., Ž. A., Z. V. i Z.K., kako to proizilazi iz rješenja Vojnog suda u B. L. broj Kv-12/98 od 25.2.1998. godine i Vrhovnog Vojnog suda RS broj VKR 8/98 od 29.4.1999. godine.

Prvostepeni sud je zaključio da je tužena odgovorna tužiocima za štetu po principu objektivne odgovornosti po odredbama članova 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/93 i 3/96, u daljem tekstu:ZOO). Visinu štete, odnosno intenzitet i trajanje fizičkih bolova i straha, te stepen umanjenja opšte životne aktivnosti i naruženosti tužilaca utvrdio je uz pomoć vještaka medicinske struke dr M. R., pa je tužiocima, na osnovu odredaba člana 200. ZOO dosudio iznose bliže navedene u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda. Preinačenjem drugostepene presude, odbio je u cjelini tužbeni zahtjev drugotužilje za naknadu nematerijalne štete, s obzirom da je ona umrla 2. decembra 2002. godine, tj. prije zaključenja glavne rasprave pred prvostepenim sudom. Prihvatujući nalaz i mišljenje pomenutog vještaka kao vjerodostojan i zasnovan na pravilima struke, taj sud je našao da stepeni umanjenja opšteživotne aktivnosti i naruženosti prvotužioca ne opravdavaju dosuđenje novčane satisfakcije za ove vidove štete, a da je naknada za njegove fizičke bolove i strah pravilno određena.

U reviziji tužene pored ostalog je ukazano na to da „iako vrijednost pobijanog dijela presude ne prelazi iznos od 10.000,00 KM smatramo da je potrebno da Vrhovni sud dozvoli reviziju jer bi to bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima“. Time se, očigledno, misli na odredbe člana 237. stav 2. i 3. Zakona o parničnom postupku koji je sada na snazi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03, 85/03 i 74/05, – u daljem tekstu važeći: ZPP). Članom 456. stav 1. tog zakona propisano je da će se dalji postupak sprovesti po dosadašnjim propisima ako je prije stupanja na snagu tog zakona donesena odluka kojom se postupak pred prvostepenim sudom završava. Važeći ZPP je stupio na snagu 1. avgusta 2003. godine (član 461.), a prvostepena djelimična presuda u ovom sporu donesena je ranije (30.12.2002. godine). Postupak je, prema tome, trebalo raspraviti po „dosadašnjim propisima“, a to su odredbe ranijeg Zakona o parničnom postupku („Službeni list SFRJ“, broj 4/77 do 35/91 i „Službeni glasnik Republike Srpske, broj 17/93 do 32/94), u daljem tekstu: raniji ZPP). Revizija je, prema odredbama stava 2. u vezi sa stavom 1. člana 382. ranijeg ZPP dozvoljena u ovoj pravnoj stvari.

Shvatanja nižestepenih sudova ne mogu se, za sada, prihvatiti kao pravilna u pogledu odgovornosti tužene.

Doduše, prihvatljiv je stav da tužena odgovara u ovom spornom slučaju bez obzira na krivicu, s obzirom da je šteta proistekla iz vojnopolicijske akcije preduzete prema tužiocima, a takva akcija ima karakter opasne djelatnosti. Međutim, članom 177. stav 2. ZOO propisano je da se „imalac stvari“ (a to se odnosi i na lice koje se bavi opasnom djelatnošću) oslobađa odgovornosti ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika.

„Imalac se oslobađa delimično, ako je oštećenik delimično doprineo nastanku štete“ (član 177. stav 3. istog zakona). Činjenično stanje u pogledu nastanka štetnog događaja prvostepeni sud je zasnovao isključivo na iskazima tužilaca, koji su saslušani u svojstvu stranaka. Tužena je u žalbi protiv prvostepene presude istakla prigovor isključive odgovornosti prvotužioca za nastalu štetu, a eventualno i prigovor podjeljene odgovornosti koje drugostepeni sud nije raspravio na valjan način.

Zbog toga u daljem postupku treba detaljno raspraviti pitanje kako se je desio štetni događaj. O tome treba da se izjasni ne samo tužilac nego i tužena stranka i da na ove okolnosti predlože odgovarajuće dokaze. Naročito je potrebno utvrditi da li su pripadnici vojske prekoračili ovlašćenja u pogledu upotrebe vatrenog oružja i fizičke sile, kako su se pri tome ponašali tužioci, te da li su sa svoje strane dali povoda ovakvom ponašanju lica za koje odgovara tužena (iz provedenih dokaza proizilazi da je protiv prvotužioca vođen i krivični postupak zbog napada na vojna lica, ali da je i on protiv njih podnosio krivične prijave). Tek pošto se detaljno razjasne ove okolnosti, biće moguće ocijeniti da li je šteta nastala isključivo ili bar djelimično radnjama tužilaca, ili je za štetu isključivo odgovorna tužena bez obzira na krivicu, od čega zavisi i odluka o njihovom tužbenom zahtjevu.

Po ocjeni ovog suda naruženost u lakšem stepenu i umanjeње opšte životne aktivnosti kod prvotužioca u procentu od 10% zbog povrede u predjelu glave, desne strane lica, razderotina po licu, modrica po glavi i tijelu, te jakog komocionog sindroma, kako se je izjasnio pomenuti vještak, ne opravdavaju dosuđenje novčane satisfakcije za pretrpljene duševne bolove zbog ovih vidova štete, s obzirom na njihov relativno nizak intenzitet, u smislu člana 200. ZOO. Za fizičke bolove prvotužioca (jakog intenziteta od povređivanja do gubitka svijesti, srednjeg od prestanka gubitka svijesti do izlaska iz bolnice u trajanju od 5 dana i lakog – u trajanju od mjesec dana do potpunog zarastanja rana po licu i modrica po tijelu) i strah (jakog intenziteta od početka zadobijanja povreda do prestanka besvjesnog stanja i lakog – od izlaska iz bolnice do završetka liječenja, u trajanju od petnaestak dana), opravdavaju dosuđenje iznosa od 2.000,00 KM, odnosno od 1.000,00 KM, u smislu iste zakonske odredbe.

Revizija prvotužioca u kojoj predlaže da mu se „nadoknadi sva... nematerijalna šteta“ ne može se, radi toga, prihvatiti kao osnovana. Što se tiče njegovog zahtjeva za naknadu materijalne štete i parničnih troškova, o tome će se naknadno odlučivati.

Iz tih razloga revizija prvotužioca je odbijena kao neosnovana (član 393. i član 386. ranijeg u vezi sa članom 456. stav 1. važećeg ZPP).

U pogledu revizije tužene stranke, iz izloženog proizilazi da je, zbog pogrešne primjene materijalnog prava, činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno. Iz tih razloga, a na osnovu člana 250. stav 2. u vezi sa članom 461. stav 2. važećeg ZPP, revizija tužene je uvažena, drugostepena presuda ukinuta u dosuđujućem dijelu u odnosu na prvotužioca i odlučeno da se predmet u tom dijelu vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Drugostepeni sud je dužan da u daljem postupku otkloni nedostatke na koje je ukazano, na osnovu člana 253. u vezi sa članom 228. važećeg ZPP.

(Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske Rev-444/05 od 09.02.2007.g.)

NEMATERIJALNA ŠTETA – NAKNADA NA IME PRETRPLJENIH DUŠEVNIH BOLOVA ZBOG UMANJENE ŽIVOTNE AKTIVNOSTI

član 200

Pravična naknada nematerijalne štete zbog trajnog umanjenja životne aktivnosti daje se zbog fizičkih i psihičkih tegoba koje oštećeni trpi kao posljedicu tjelesne povrede, a koje se nepovoljno reflektuju u psihi oštećenog.

“Međutim, po ocjeni ovog suda tuženi žalbom osnovano ukazuje da kada je pravična naknada, koja pripada tužiteljici za ovaj vid nematerijalne štete, određivana da prvostepeni sud nije mogao utvrditi procenat umanjenja životne aktivnosti od 28% i naknadu odrediti uzimanjem u ocjenu tog procenta (procenat od 25% koji je odredio vještak ortoped i procenat od 3% koji je odredio vještak neuropsihijatar).

Naime, prema nalazu i mišljenju vještaka neuropsihijatra B.D. tužiteljica na dan povređivanja nije doživjela tešku psihičku traumu koja je, nakon saniranja fizičkih trauma, dovela do nastupanja psihičkih promjena kod tužiteljice tako da je kod tužiteljice zbog doživljenog straha došlo do trajnog poremećaja duševnog zdravlja u obliku posttraumatskog stresnog poremećaja, na šta tuženi ukazuje žalbom onim navodima kada kaže “da vještak neuropsihijatar nije utvrdila da je kod tužiteljice uslijed predmetnog događaja, povređivanja kao i posljedica povređivanja došlo do psihičkog poremećaja odnosno oboljenja pa da je procenat umanjenja životne aktivnosti od 3% ovaj vještak zbog toga odredila”. Kod takvog stanja stvari pravična naknada, za ovaj vid nematerijalne štete, tužiteljici se može odrediti na osnovu nalaza i mišljenja vještaka ortopeda (za koji je prvostepeni sud ocijenio da je sačinjen po pravilima medicinske struke) a koji se izjasnio da je procenat umanjenja životne aktivnosti kod tužiteljice 25%, kao i u čemu se sastoji umanjenje životne aktivnosti.

S obzirom da je vještak ortoped, procenat umanjenja životne aktivnosti od 25% nalazom i mišljenjem odredio imajući u vidu sve fizičke tegobe tužiteljice izazvane posljedicama tjelesnih povreda (koje utvrđenje tuženi ne dovodi u pitanje navodom žalbe da je procenat previsoko određen jer da je prema Tablicama, opšteprihvaćenim u sudskoj praksi, za posljedice povrede tužiteljice procenat do 15%), kao i izjašnjenjem pred sudom (kada je nalaz i mišljenje obrazlagao) i da se pred sudom jasno i decidno očitovao u čemu se manifestuje funkcionalno ograničenje tužiteljice kao posljedica tjelesne povrede (sve navedeno na strani sedam obrazloženja prvostepene presude, u prvom stavu i u obrazloženju ove presude) onda tuželjici, primjenom člana 200 Zakona o obligacionim odnosima, imajući u vidu u čemu se sastoji umanjenje pojedinih životnih aktivnosti kod tužiteljice i njenu dob (rođena je 1969. godine), pripada naknada u iznosu od 12.500,00 KM, koja predstavlja pravičnu naknadu i prema Orijentacionim kriterijima za utvrđivanje pravične naknade nematerijalne štete, koji su u primjeni u postupcima pred sudovima Distrikta od 01.04.2016. godine.

S obzirom da je tuženi platio tužiteljici na ime naknade za ovaj vid nematerijalne štete iznos od 7.000,00 KM (nesporno u postupku) izrekom ove presude, a preinačavanjem prvostepene presude na osnovu odredbe člana 338 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, obavezan je tuženi da tužiteljici plati dodatni novčani iznos od 5.500,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 06.09.2018. godine do isplate (prema članu 277 i članu 324 Zakona o obligacionim odnosima).”

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, 96 0 P 093095 18 Gž 2 od 30.1.2019. godine)